

Sara Lehtoranta & Sarita Peltomaa

**STANDARDOIDUT ASIAKKAAT OAMKIN TOIMINTATERAPIAN TUTKINTO-
OHJELMAN SIMULAATIO-OPETUKSESSA – IDEOITA OPETTAJILLE**

Opas toimintaterapian opettajille

**STANDARDOIDUT ASIAKKAAT OAMKIN TOIMINTATERAPIAN TUTKINTO-
OHJELMAN SIMULAATIO-OPETUKSESSA – IDEOITA OPETTAJILLE**

Opas toimintaterapian opettajille

Sara Lehtoranta & Sarita Peltomaa
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Toimintaterapian tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Toimintaterapian tutkinto-ohjelma

Tekijä(t): Sara Lehtoranta & Sarita Peltomaa

Opinnäytetyön nimi: Standardoidut asiakkaat Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman simulaatio-opetuksessa – ideoita opettajille

Työn ohjaaja: Pirjo Lappalainen & Maarit Virtanen

Työn valmistuslukupäivä ja -vuosi: Syksy 2016

Sivumäärä: 43 + 4 + opas

Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa tarvitaan uusia opetusmenetelmiä terapeuttisten taitojen harjoitteluun. Tutkimusten mukaan simulaatio-opetus ja standardoidut asiakkaat ovat vaikuttavia opetusmenetelmiä. Simulaatio-opetuksessa jäljitellään työelämän tilanteita ja standardoidut asiakkaat ovat yksi simulaatio-opetuksen muoto. Standardoitu asiakas on henkilö, joka on koulutettu näyttelemään asiakastilanteita sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden harjoittelussa esimerkiksi ohjaamista, arviointia tai vuorovaikutustaitoja.

Standardoidut asiakkaat mahdollistavat erityisesti kommunikoinnin, ammatillisten taitojen, itsensä johtamisen, moniammatillisen yhteistyön, dokumentoinnin, tiedon keräämisen ja palvelun tarjoamisen osaamisalueiden opettamisen ja arvioimisen. Kansainvälisten tutkimuksien mukaan toimintaterapian opiskelijat ovat kokeneet standardoitujen asiakkaiden kanssa työskentelyn mahdollistavan todentuntuisissa asiakastilanteissa toimimisen käytännönläheisesti. Opiskelijat ovat kokeneet, että työskentely standardoidun asiakkaan auttaa yhdistämään teorian tiedon käytännön työhön.

Opinnäytetyömme toteutettiin projektina, jonka tarkoituksena oli kuvata kansainvälisiä hyväksi havaittuja simulaatio-opetusmenetelmiä ja perustella simulaatio-opetuksen sekä standardoitujen asiakkaiden tarvetta Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Projekti kuului Oulu Sote Labs –hankkeeseen. Tulostavoitteena oli sähköinen opas toimintaterapian opettajille simulaatioista ja standardoiduista asiakkaista. Opas sisältää tutkimustietoa simulaatio-opetuksen ja standardoitujen asiakkaiden käytöstä toimintaterapiakoulutuksissa kansainvälisesti, standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehyksen ja kouluttamisen prosessin. Oppaassa on 37 sivua.

Oppaan laatukselliset kriteerit olivat käyttäjälähtöisyys, selkeys, näyttöön perustuvuus ja toimintaterapialähtöisyys, jotka saavutettiin pääosin. Palautteen perusteella opas koettiin hyödylliseksi, mielenkiintoiseksi ja ajankohtaiseksi, vaikka aiheen sisäistäminen koettiin haastavana. Projektin välittömänä tavoitteena oli, että Oamkin toimintaterapian opettajat saavat tietoa simulaatio-opetuksesta ja standardoiduista asiakkaista sekä kykenevät perustelevaan niiden käyttöä. Projektin kehitystavoitteena oli, että opettajat käyttävät sähköistä opasta toimintaterapian tutkinto-ohjelman opetus suunnitelmatyössä. Jatkossa syvällisemmän tutkimustiedon etsimisen lisäksi standardoitujen asiakkaiden käyttöä voisi testata toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Nykyisten Oamkin simulaatiotilojen ja –menetelmien moniammatillista käyttöä tulisi lisätä ja kehittää toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa.

Asiasanat: standardoidut asiakkaat, toimintaterapian koulutus, simulaatio-opetus, sähköinen opas

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme of Occupational Therapy

Author(s): Sara Lehtoranta & Sarita Peltomaa

Title of thesis: Standardized Patients in Oamk Degree Programme of Occupational Therapy – Ideas for teachers

Supervisor(s): Pirjo Lappalainen & Maarit Virtanen

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2016 Number of pages: 43 + 4 + handbook

---

The Occupational therapy degree programme at the Oulu University of Applied Sciences requires new teaching methods for practicing therapeutic skills. According to various studies simulated learning and the use of standardized patients are effective teaching methods. In simulated learning the idea is to emulate a real work environment and standardized patients are used as one aspect of this area of learning. A standardized patient is a person who is trained to act out as a client in situations where the social and health care student is practicing supervision, evaluation and interaction skills.

The use of standardized patients especially allows the learning of communication-, professional- and self-management skills as well as learning about multiprofessional cooperation, documenting and collecting information, and providing services. According to international studies, occupational therapy students feel that the use of standardized patients has allowed them to act in realistic client situations in a practical manner. They also feel that working with standardized patients has helped them combine the theories they have learned with practical work.

Our thesis was executed as a project which purpose was to survey the international simulated learning methods that were proven effective and also to justify the need for simulated learning and standardized patients in the occupational therapy degree programme at Oamk. The project was included in the Oulu Sote Labs -project. The aim was to create an electronic handbook about simulated learning and standardized patients for the teachers. The handbook contains research information about using simulated learning and the use of standardized patients in occupational therapy training programmes around the world. It also contains research information about the framework for using standardized patients and the training process. The handbook has 37 pages.

The feedback suggests that the handbook was useful, interesting and very current even though people felt that internalizing the topic was challenging. In the future the use of standardized patients could be tested in the occupational therapy degree programme in addition to obtaining further knowledge on the topic. The occupational therapy department could discuss the multiprofessional use of the Oamk simulated learning facilities with other degree programmes.

Keywords: standardized patients, simulated learning, electronic handbook, degree programme of occupational therapy

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET	6
2	PROJEKTIN SUUNNITTELU	10
2.1	Projektin hyödynsaajat ja päätehtävät	10
2.2	Projektiorganisaatio	12
3	TOIMINTATERAPIAKOULUTUS	13
4	SIMULAATIOT JA STANDARDOITU ASIAKAS TOIMINTATERAPIAKOULUTUKSESSA	20
5	OPPAAN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	26
5.1	Oppaan laatukriteerit	26
5.2	Oppaan luonnostelu	28
5.3	Oppaan kehittäminen	28
5.4	Palautteen keruu ja oppaan viimeistely	29
6	PROJEKTIN ARVIOINTI	31
6.1	Projektin arvioinnin toteutus	31
6.2	Projektin päätehtävien toteutumisen arviointi	31
6.3	Projektin tavoitteiden saavuttamisen arviointi	34
6.4	Oppaan laatukriteerien toteutumisen arviointi	35
7	POHDINTA	37
	LÄHTEET	39

1 PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET

Toimintaterapiaa on tunnetusti haastavaa määritellä. Määritelmiä on paljon, mutta ne eivät välttämättä avaa ammattimme sisintä ydintä. Tämä ei yllätä, kun ottaa huomioon toimintaterapian monitahoisuuden. Toimintaterapian ammatin monitahoisuutta kuvaavat asiat ovat toimintoja, jotka muodostuvat toimintaterapiaprosessista, toiminnallisuuden keskeisestä asemasta toimintaterapeutin teoissa ja ajattelussa, toimintaterapiaintervention näkökulmien vaihtelemisesta, asiakaslähtöisestä työskentelystä ja terapeutin ajattelun taitojen merkityksellisyydestä. (Creek, Ilott, Cook & Munday 2005, viitattu 11.10.2016.) Koemme toimintaterapian opiskelijoina laajan toimintaterapian tietoperustan yhdistämisen käytännön työhön haastavana alamme monitahoisuuden ja laaja-alaisuuden vuoksi. Alan vaativuuden vuoksi tarvitaan vaikuttavia opetusmenetelmiä, jotka helpottavat opiskelijoiden siirtymistä luento-opetuksesta työharjoitteluympäristöihin. Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian opettajat kaipaavat lisää menetelmiä ja työkaluja opiskelijoiden asiakas- sekä terapiatyön taitojen harjoittamiseen toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Opettajilla on herännyt huoli siitä, etteivät he näe koulutuksen aikana opiskelijoiden terapeuttisia taitoja ja työskentelyä asiakkaiden kanssa.

Toimintaterapia on asiakaslähtöinen ammattiala, joka keskittyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen toiminnan kautta. Toimintaterapian keskeinen tavoite on mahdollistaa ihmisten osallistuminen heidän jokapäiväisiin toimintoihin. Toimintaterapeutit saavuttavat tämän tavoitteen työskentelemällä erilaisten yhteisöjen ja ihmisten parissa lisäten heidän kykyään sitoutua toimintoihin, joita he haluavat tehdä, joita heidän täytyy tehdä tai joita heidän odotetaan tekevän mukauttamalla joko toimintaa tai ympäristöä tukeakseen heidän toiminnallista sitoutumistaan. (WFOT 2012, viitattu 10.6.2016.) Toimintaterapiassa näyttöön perustuvan käytännön käyttöönotto merkitsee kykyä yhdistää tutkimustieto ja käytännön työn prosessit. Näyttöön perustuvassa käytännössä interventioiden tausta perustellaan sekä ennustetaan todennäköiset tavoitteet ja tulokset. (Crepeau, Cohn & Boyt Schell 2009, 219.) Näyttöön perustuvassa käytännössä toiminnan täytyy pohjautua tutkittuun tietoon ja olla perusteltavissa. Toimintaterapeutin työn tulee olla asiakaskeskeistä, teoreettisesti ja tutkimuksellisesti perusteltua sekä todentaa toimintaterapian vaikuttavuutta. Näyttöön perustuvassa käytännössä korostuu asiakkaan osallistaminen esimerkiksi keräämällä asiakaspalautetta ja osallistamalla asiakasta päätöksentekoon. (Salo-Chydenius 2002, 8-9.)

Simulaatio-opetus (Simulated Learning Activities) tarkoittaa oppimista ja oppimiskokemuksia, joissa jäljitellään työelämän tilanteita käyttäen eri simulaation muotoja. Simulaation muotoja ovat esimerkiksi roolileikit, standardoidut asiakkaat, entiset toimintaterapian asiakkaat, virtuaaliset asiakkaat, nuket ja muut simuloitujen oppimisen välineet sekä videot oikeista tai simuloituista asiakkaista. (Rodger, Bennett, Fitzgerald & Needs 2010, 4, viitattu 1.3.2016.) Battle, Borceguin, Dizon ja Saechao (2014, 3, viitattu 10.6.2016) viittaavat Heurerin määritelmään (2013) standardoidusta asiakkaasta henkilöksi, joka on koulutettu näyttelemään täsmällisesti ja johdonmukaisesti todellisen asiakkaan historian, persoonallisuuden, fyysiset ominaisuudet, emotionaalisen struktuurin ja reagoitavan simulaatiotilanteessa. Standardoidut asiakkaat tarjoavat lukuisia mahdollisuuksia erityisesti opiskelijoiden kommunikoinnin, ammatillisten taitojen, itsensä johtamisen, moniammatillisen yhteistyön, dokumentoinnin, tiedon keräämisen ja palvelun tarjoamisen osaamisalueiden opettamisessa ja arvioimisessa. Kansainvälisten tutkimuksien mukaan toimintaterapian opiskelijat ovat kokeneet standardoitujen asiakkaiden kanssa työskentelyn mahdollistavan todentuntuisissa asiakastilanteissa toimimisen käytännönläheisesti. Opiskelijat ovat kokeneet, että työskentely standardoidun asiakkaan auttaa yhdistämään teorian tiedon käytännön työhön. (Rodger ym. 2010, 24-33, viitattu 15.3.2016.)

Valtakunnallisesti näyttäisi siltä, että toimintaterapian koulutusten opetussuunnitelmissa ei ole vielä standardoitujen asiakkaiden käyttöä. Lapin ammattikorkeakoulussa on meneillään maaliskuun 2017 alussa päättyvä Hoitotyön simulaatiot näkyväksi –hanke, jonka yhtenä tavoitteena on luoda simulaatiopotilaiden koulutussuunnitelma (Lapin AMK 2016, viitattu 29.11.2016). Oulun ammattikorkeakoulussa on käytössä simulaatioympäristö SimLab, jota käytetään opetuksen lisäksi myös testaus- ja kehittämissympäristönä terveysteknologian ja hyvinvointipalvelujen tuotekehityksessä (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016a, viitattu 28.10.2016). Oamkin toimintaterapian opintojen aikana hyödynnetään RehaSim-simulaatioympäristöä, jota kutsutaan Mahdollistavaksi kodiksi. Se on nykyteknologiaa hyödyntävä esteetön ja turvallinen oppimisympäristö, joka on suunniteltu kodinomaiseksi. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016b, viitattu 28.10.2016.) Mahdollistavan kodin hyödyntämisen lisäksi Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa käytetään joitakin simulaation muotoja, kuten videoita, roolileikkejä ja kirjoitettuja asiakasesimerkkejä. Oulun ammattikorkeakoulussa on saatavilla simulaatio-ohjauksen peruskurssi (ks. Oulun ammattikorkeakoulu 2016c, viitattu 30.11.2016) sosiaali- ja terveysalan opettajille, ohjaajille ja työpaikkakouluttajille. Kurssilla ideoidaan simulaatiomenetelmän käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollon tiimien perus- ja täydennyskoulutuksessa sekä opetellaan

simulaatiopedagogiikan perustaitoja, joita ovat skenaarioiden suunnittelu, harjoitustilanteiden ohjaus ja jälkipuinti (Oulun ammattikorkeakoulu 2016c, viitattu 30.11.2016).

Tämä projekti aloitettiin toimintaterapian opettajien toiveesta ja halustamme kehittää tutkinto-ohjelman opetusta ja opetusmenetelmiä. Projektin tarkoituksena oli kuvata kansainvälisiä hyväksi havaittuja simulaation opetusmenetelmiä toimintaterapian koulutuksessa ja perustella simulaatio-opetuksen ja standardoitujen asiakkaiden tarvetta Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Standardoidut asiakkaat ja simulaatio-opetus oli meille uusi ja kiinnostava aihe. Projekti liittyi Oulu Sote Labs –hankkeeseen, jonka yhtenä tavoitteena on kehittää innovaatio-, testaus- ja kehitysympäristöjä ja prosesseja, jotka mahdollistavat tuotteiden ja palveluiden käyttäjälähtöisen kehittämisen (ks. Oulun ammattikorkeakoulu 2016d, viitattu 10.6.2016).

World Federation of Occupational Therapy (WFOT), European Network of Occupational Therapy in Higher Education (ENOTHE) ja Canadian Association of Occupational Therapy (CAOT) ovat määritelleet toimintaterapian osaamisalueet, jotka olemme ottaneet huomioon projektin taustalla. Osaamisalueet on jaoteltu viiteen eri osa-alueeseen, jotka ovat ihminen-toiminta-ympäristö – yhteys, yhteistyö ja kumppanuus, toiminnan ja osallisuuden mahdollistaminen, ammatillinen päättely ja käyttäytyminen sekä paikallinen ja kansainvälinen suuntautuminen (ENOTHE 2013, 12, viitattu 10.6.2016). Näiden lisäksi projektissamme otimme huomioon Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman osaamisprofiilin tunteaksemme tutkintorakenteen ja kyetäksemme tarjoamaan uusia kehitysehdotuksia.

Projektin tavoitteet kertovat minkälaisiin muutoksiin pyritään (Silfverberg 2016, 40, viitattu 18.4.2016). Projektin **tulostavoitteena** oli tuottaa sähköinen opas Oamkin toimintaterapian opettajille standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuuksista simulaatio-opetuksessa. Sähköinen opas sisältää tietoa simulaatio-opetuksesta ja standardoitujen asiakkaiden käytöstä toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa, standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehyksen sekä kouluttamisen prosessin. Oppaassa pohdimme myös mitä ammatillisia taitoja toimintaterapiaopiskelijat voivat harjoitella standardoitujen asiakkaiden kanssa. Opas pyrkii perustelemaan standardoitujen asiakkaiden käyttöä.

Välitön tavoite voidaan määritellä alku- ja lopputilanteen erona, jos se on mahdollista. Sitä ei määritellä toimintana, jolla pyritään tavoitteeseen, vaan hankevaiheen ja/tai osaprojektien tavoiteltavana lopputilanteena. Välittömät tavoitteet kuvailevat projektin konkreettista lopputulosta.

(Silfverberg 2016, 40, viitattu 18.4.2016.) Tämän projektin **välittömänä tavoitteena** oli, että Oamkin toimintaterapian opettajat saavat tietoa simulaatio-opetuksesta ja -oppimisesta sekä standardoiduista asiakkaista opetuskäytössä. Toinen välitön tavoite oli, että sähköisen oppaan avulla toimintaterapian opettajat voivat perustella Oamkin sosiaali- ja terveystieteiden yksikön päättäjille simulaatio-opetuksen ja standardoitujen asiakkaiden tarpeellisuutta sekä resursointia, joka sisältää välineistön hankinnan ja standardoitujen asiakkaiden rekrytoinnin ja kouluttamisen. Viimeisenä välittömänä tavoitteena oli, että toimintaterapian tutkinto-ohjelman opiskelijat kokevat sähköisen oppaan sisällön hyödylliseksi. Projektin välittömät hyödynsaajat olivat toimintaterapian opettajat. Lopullisia pitkän aikavälin hyödynsaajia ovat toimintaterapian opiskelijat, jotka osallistuvat simulaatio-opetukseen.

Kehitystavoite kuvailee tärkeimmän hyödynsaajaryhmän kannalta pitkän ajan muutosvaikutuksia, joita projektilla tavoitellaan. Muutkin tekijät kuin itse projekti vaikuttavat kehitystavoitteen saavuttamiseen. Kehitystavoite saavutetaan projektin päättyessä tai joissakin tapauksissa jopa vuosia projektin päättymisen jälkeen. (Silfverberg 2016, 40, viitattu 18.4.2016.) Tämän projektin **kehitystavoite** oli, että Oamkin toimintaterapian opettajat käyttävät sähköistä opasta toimintaterapian tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmatyössä. Toisena kehitystavoitteena oli, että standardoitujen asiakkaiden kanssa toteutunut simulaatio-opetus korvaa osan opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun opintokokonaisuudesta. Lisäksi kehitystavoitteina oli, että standardoituja asiakkaita sisältävän simulaatio-opetuksen avulla toimintaterapian opiskelijoiden ydinosaaminen, itsevarmuus ja taidot vahvistuvat, jolloin tulevat kuntoutuksen asiakkaat, työnantajat ja työntekijät hyötyvät.

Oppimistavoitteenamme oli oppia etsimään ja käyttämään ajan tasalla olevaa näyttöön perustuvaa tietoa. Lisäksi halusimme oppia projektin prosessin vaiheistamista ja aikatauluttamista. Oppimistavoitteenamme oli myös oppia tekemään käyttäjälähtöinen, käytettävä ja asiatyylinen opas. Halusimme ymmärtää standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuuksista ja prosessista simulaatio-opetuksessa sekä kyetä perustelemaan niiden tarpeellisuutta ja käyttöönottoa toimintaterapian tutkinto-ohjelman kehittämisessä.

2 PROJEKTIN SUUNNITTELU

2.1 Projektin hyödynsaajat ja päätehtävät

Projekti on aikataulutettu ja tietyillä panoksilla pysyviin tuloksiin pyrkivä tehtäväkokonaisuus. Sen toteuttamista varten perustetaan organisaatio. Jokaisella projektilla on kyseistä projektia määrittelevät tavoitteet, joilla havainnollistetaan muutosta hyödynsaajien näkökulman kannalta. Vaikka projektilla pyritään pitkäaikaiseen kehitykseen, se on kuitenkin kertaluontoinen ja rajattu kestoaltaan. (Silfverberg 2016, 6, viitattu 30.10.2016.)

Projektissa voi olla kaksi **hyödynsaajaryhmää**. Hankkeen kohderyhmä on projektin tulosten kannalta merkittävin ryhmä, jolle kohdistetaan projektin hyödyt. **Välitön kohderyhmä** tarkoittaa sitä, että heidän palvelujen parantuessa varsinainen hankkeen **kohderyhmä** hyötyy. (Silfverberg 2016, 39, viitattu 18.4.2016.) Tämän projektin kohderyhmänä oli Oamkin toimintaterapiaopiskelijat ja toimintaterapian tutkinto-ohjelma. Välitön kohderyhmä oli Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman opettajat.

Työsuunnitelmassa kerrotaan toimenpiteet, jotka täytyy tehdä tuotoksien synnyttämiseksi. Näillä toimenpiteillä vastataan kysymykseen siitä, mitä projektissa tehdään. Jana-aikataulun muoto, jossa työvaiheet on aikataulutettu ja pilkottu tarvittaessa yksityiskohtaisempiin työvaiheisiin, on yksinkertaisin keino esittää työsuunnitelma. Toimenpiteiden määrittely tarpeeksi yleisellä tasolla takaa sen, että varsinaiseen työsuunnitteluvaiheeseen jää tarpeeksi joustonvaraa. (Silfverberg 2016, 44, viitattu 18.4.2016.) Tämän projektin tehtävälista on liitteenä (Liite 1).

Tämän projektin **päätehtävät** olivat aiheeseen perehtyminen, projektisuunnitelman laatiminen, oppaan suunnittelu ja toteutus sekä projektin päättäminen. Ensimmäiseen päätehtävään, eli **aiheeseen perehtymiseen**, liittyi aiheen valitseminen sekä sen rajaaminen. Lisäksi osatehtävinä olivat tutkimusten hakeminen ja lukeminen. Tiedonkeruu aloitettiin syksyllä 2015. Syksyllä etsimme laajasti tietoa simulaatioista, jonka jälkeen aihe suuntautui simulaatio-opetukseen. Esitimme tietoperustan ensimmäisen version joulukuussa 2015. Maaliskuussa 2016 aloimme etsiä tietoa simulaatioista toimintaterapiaopetuksessa ja lopulta opinnäytetyön aihe tarkentui standardoitujen asiakkaiden käyttöön toimintaterapiakoulutuksessa. Välituloksena oli opinnäytetyön tietoperusta.

Projektisuunnitelman laatiminen aloitettiin maaliskuussa 2016. Siihen sisältyi projektikirjallisuuteen tutustuminen ja aiheeseen perehtyminen jatkui. Simulaatio-opetuksen ja standardoitujen asiakkaiden kirjallisuuden lisäksi haimme tietoa toimintaterapian ydinosaamisesta, jonka taustalla vaikuttavat toimintaterapian taustateoriat, kuten ydinprosessit (ks. Hagedorn 2000). Näiden teorioiden lisäksi projektissa otettiin huomioon toimintaterapiakoulutusten osaamisalueet kansainvälisesti. Lisäksi suunnitelmaan laadittiin projektin tavoitteet, päätehtävät, osatehtävät ja aikataulus sekä tuotteen laatukriteerit. Suunnitelmaan laskettiin myös projektin budjetti, tunnistettiin sen riskit ja laadittiin ohjaussuunnitelma. Välituloksena oli kirjallinen projektisuunnitelma, joka valmistui kesäkuussa 2016. Projektisuunnitelman valmistuttua allekirjoitettiin yhteistyösopimus Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulu Sote Labs –hankkeen kanssa.

Projektissa on aikaansaattava konkreettisia tuotoksia, jotta välittömät tavoitteet saavutetaan. Ne ovat projektin avulla tehtyjä tuotoksia kuten toimintamalleja, järjestelmiä, koulutusohjelmia ja organisaatioita. Tuotteet ovat toimintojen loppu- tai välituloksia ja projekti itse on vastuussa niiden tuottamisesta. Tuotokset tulee määritellä projektisuunnitelmassa niin, ettei se rajaa toteutusvaiheen joustavuutta. Yksityiskohtaisempi suunnittelu kannattaa tehdä toteutusvaiheessa. (Silfverberg 2016, 42, viitattu 18.4.2016.) Tämän projektin **tuotteena** oli sähköinen opas Oamkin toimintaterapian opettajille standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuuksista simulaatio-opetuksessa. **Oppaan suunnitteluun ja toteutukseen** liittyvät osatehtävät olivat standardoitujen asiakkaiden käytön kirjallisuuteen perehtyminen, oppaan luonnostelu ja kehittäminen, palautteen kerääminen ja analysointi sekä oppaan viimeistely. Kirjallisuuteen perehtyminen sekä oppaan luonnostelu ja kehittäminen tapahtuivat välillä touko-lokakuu 2016. Palautteen kerääminen, analysointi ja oppaan viimeistely tapahtuivat loka-marraskuussa 2016. Välituloksena oli valmis sähköinen opas.

Projektin päättämiseen sisältyi loppuraportin kirjoittaminen ja sen korjaaminen. Aloitimme loppuraportin kirjoittamisen elokuussa 2016 ja se valmistui marraskuussa 2016. Lisäksi opinnäytetyö esitettiin etäyhteydellä Oulun ammattikorkeakoulun Hyvinvointia yhdessä -päivässä. Arvioimme projektin tavoitteiden saavuttamisen ja päätehtävien toteutumisen sekä oppaan laatukriteerien toteutumisen. Tuloksena oli loppuraportti.

2.2 Projektioorganisaatio

Projektioorganisaatio on kertaluontoinen ja olemassa vain projektin aikana, jonka jälkeen se puretaan. Projektioorganisaatio on muuttuva ja joustava. Henkilöt tulevat projektiin suorittamaan tiettyä tehtävää. Jotta saadaan toimiva projektioorganisaatio, on vastuut ja tehtävät määriteltävä selkeästi ja päteviä asiantuntijoita oltava riittävästi. Projektiryhmä sisältää asiantuntijat, jotka vastaavat projektissa oman erityisalueensa tehtävistä. (Ruuska 2007, 21.) Tämän projektin projektiryhmään kuuluivat toimintaterapiaopiskelijat Sara Lehtoranta ja Sarita Peltomaa. Meidän tehtäviämme olivat teoreettisen taustatyön tekeminen, oppaan suunnittelu ja toteutus, palautteen kerääminen sekä raportin kirjoittaminen.

Ohjausryhmä eli johtoryhmä on ryhmä, jonka tehtäviin kuuluu projektin etenemisen, aikataulun, kustannuksien ja voimavarojen käytön seuraaminen sekä niihin liittyvien päätöksiä tekeminen (Ruuska 2007, 144). Tämän projektin ohjausryhmään kuuluivat toimintaterapian opettajat Pirjo Lappalainen ja Maarit Virtanen, joiden tehtävänä oli ohjata opinnäytetyötä. He ohjeistivat oppaan sisällön laatimisessa, arvioivat projektin etenemistä ja hyväksyivät väli- ja lopputulokset.

Tukiryhmässä eli tukihenkilöstössä voi työskennellä esimerkiksi projektisihteeri tai apulaisprojektipäällikkö ja lisäksi eri alueiden asiantuntijoita, joilta projekti voi tarvittaessa hakea tukea (Ruuska 2007, 129). Tämän projektin tukiryhmään kuuluivat vertaisarvioijat Noora Niskanen ja Emma Lidström, lehtori Elisa Laukkanen, lehtori Tuula Koski sekä lehtori Tiina Tervaskanto-Mäentausta. Vertaisarvioijien tehtävänä oli arvioida opinnäytetyötä projektin aikana ja antaa palautetta. Tuula Koski opasti millaista kieltä oppaissa käytetään yleisesti. Elisa Laukkanen antoi ohjausta liittyen oppaan ulkoasuun ja rakenteeseen sekä ohjeisti tietoteknisissä asioissa. Tiina Tervaskanto-Mäentausta antoi palautetta sähköisestä oppaasta. Koski, Laukkanen ja Tervaskanto-Mäentausta eivät olleet velvollisia vastaamaan projektin etenemisestä.

3 TOIMINTATERAPIAKOULUTUS

Kolkka ja Karvinen (2012, 119) viittaavat artikkelissaan esimerkiksi Erkamo 2006; Kotila & Mäki 2008; Rauhala 2005; Sonninen 2006 ammattikorkeakoulupedagogiikan olevan suomalaisessa viitekehysessä kaikessa moninaisuudessaan osin vielä varsin tutkimaton pedagogiikan osa-alue. Tutkimukset kuitenkin osoittavat ammattikorkeakoulupedagogiikan olevan luonteeltaan dynaamista ja ammattikorkeakouluopettajien asiantuntemuksen näyttäytyvän perinteistä pedagogista ajattelua rikkaampana ja monipuolisempana. Ammattikorkeakoulun uudistuva opettajuus on verkostoituvaa, yhteisöllistä ja kumppanuuteen pyrkivää.

Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman tavoitteena on, että opiskelijat osaavat toimintaterapeutin työelämässä vaadittuja taitoja. Näitä ovat esimerkiksi asiakkaan toimintakyvyn, terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen näyttöön perustuvalla kuntoutuksella, jossa keskiössä on yhdessä tekeminen asiakkaan, hänen läheistensä ja eri asiantuntijoiden kanssa. Toimintaterapiaopiskelijan on kyettävä olemaan aktiivinen ja vastuullinen omassa oppimisprosessissaan. Alan teoriaa opiskellaan muun muassa luennoilla, verkko-opintoina, oppimistehtävien kautta ja opiskelijalähtöisissä seminaareissa. Teoriaa liitetään käytäntöön työpajatunneilla, jossa harjoitellaan esimerkiksi arviointi- ja terapiamenetelmiä. Käytännön osaamista harjoitellaan myös ohjatussa harjoittelussa työelämässä toimintaterapeutin ohjaamana. Moniammatillista yhteistyötä harjoitellaan yhteisissä opinnoissa muiden sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyöt linkittyvät työelämän tarpeisiin. (Oulun ammattikorkeakoulu 2015, viitattu 2.12.2015.)

Oulun Ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa on **yhdeksän yhteistä osaamisaluetta**.

Kansainvälisyys

Toimintaterapeutti osaa toimia monikulttuurisessa ja kansainvälisessä ympäristöissä tavoitteellisesti sekä hyödyntää toimintaterapian valtakunnallista ja globaalia kehitystä (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016). Toimintaterapeutti toimii asiantuntijana valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, kuten erilaisissa tutkimus- ja

kehittämishankkeissa (Suomen Kuntaliitto & Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry 2003, 12, viitattu 22.11.2016).

Kestävä kehitys

Toimintaterapeutti osaa työskennellä vastuullisesti ja arvioida oman toimintansa vaikutuksia ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden näkökulmasta (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016). Toimintaterapeutin tulee edistää esimerkiksi tasa-arvoa, jolloin esimerkiksi asiakkaan etninen tausta, sukupuoli tai uskonto ei saisi vaikuttaa asiakkaan kohteluun (ks. Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2016, 1, viitattu 22.11.2016).

Luovuus, työelämätaidot ja yrittäjyys

Toimintaterapeutti osaa käyttää työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä arvioi ja kehittää itseään. Toimintaterapeutti työskentelee monialaisesti ja käyttää luovuutta edistääkseen ideoiden toteutumista. Toimintaterapeutti tietää uuden liiketoiminnan mahdollisuuksia ja niiden luomisen toiminnalliset päävaiheet (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Toimintaterapeutti työskentelee yhteistyössä muun ammattihenkilökunnan kanssa kunnioittaen muiden ammattiryhmien ammattitaitoa (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2016, 2, viitattu 22.11.2016).

Osallistumisen mahdollistava toimintaterapiaprosessi

Toimintaterapeutti arvioi asiakkaiden toimintaa tarkoituksenmukaisilla arviointimenetelmillä ja työskentelee turvallisesti asiakastilanteissa. Toimintaterapeutti mahdollistaa asiakkaalle hänelle merkitykselliseen toimintaan osallistumisen yksilö- tai ryhmämuotoisena asiakaslähtöisenä toimintaterapiana. Toimintaterapeutti ottaa huomioon ihmisten erilaisten kehityskaarien ja elämänmuutoksien vaikutukset. Toimintaterapeutti osaa arvioida terapiaprosessin vaikutuksia hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa. Toimintaterapeutti osaa dokumentoida ja toimia asiantuntijatehtävissä. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Toimintaterapeutti on velvollinen etsimään ja hyödyntämään asiakastilanteeseen liittyvää tutkimustietoa. Arviointia tehdessä käytetään eri arviointimenetelmiä, kuten toiminnan havainnointia, asiakkaan itsearviointia, haastattelua tai standardoituja arviointimenetelmiä. (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2014, 7-17, viitattu 22.11.2016.) Arviointiin ja suunnitelmaan perustuva toimintaterapia voi

kohdistua asiakkaan toimintaan sekä ympäristöön. Sitä voidaan toteuttaa esimerkiksi erilaisissa yhteisöissä, asiakkaan luonnollisissa toimintaympäristöissä tai väliaikaisissa laitososuhteissa. Toimintaterapeutin dokumentointi sisältää muun muassa toimintaterapian toteutuksen, palautteen ja lausunnon kirjoittamisen sekä tiedot asiakkaan toimintakyvystä. (Suomen Kuntaliitto & Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry 2003, 5-12, viitattu 22.11.2016.)

Terapeuttinen toiminta toimintaterapiassa

Toimintaterapeutti osaa analysoida toiminnan tarkoituksia ja merkityksiä rakentaen oman toiminnallisen identiteettinsä. Toimintaterapeutti analysoi toiminnan merkityksiä ja vaikutuksia yksilöön, ryhmiin ja yhteisöihin. Toimintaterapeutti valitsee asiakkaalle merkityksellisiä ja tarkoituksenmukaisia toimintoja tämän kanssa toiminnan analyysin, arvioinnin tuloksien, tavoitteiden ja asiakkaan mielenkiinnon kohteiden mukaan. Toimintaterapeutti soveltaa ja porrastaa toimintaa asiakkaan kanssa mahdollistaen asiakkaan osallistumisen arkeen ja edistään hyvinvointia sekä ehkäistäkseen toiminnallisia riskitekijöitä. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.)

Tietoinen ammatillinen kehittyminen

Toimintaterapeutti osaa arvioida ja reflektoida osaamistaan ja työskentelyään kriittisesti. Toimintaterapeutti soveltaa alansa arvoperustaa ja ammattietiikkaa työssään sekä tunnistaa terapeuttisen päättelynsä perustan. Toimintaterapeutti toimii vastuullisesti ja sovittujen toimintatapojen mukaan sekä hyödyntää erilaisia ohjauksellisia menetelmiä kehittämisessään. Toimintaterapeutti kykenee itsenäiseen oppimiseen, tiedon soveltamiseen ja oppimistapojen kehittämiseen. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Suomen toimintaterapeuttiliitto ry (2016, 1, viitattu 22.11.2016) on laatinut toimintaterapeuttien ammattieettiset ohjeet toimintaterapeuttien eettisen päättelyn tueksi, jotka määrittelevät ammatin ydinarvot ja työnäön normit. Toimintaterapeutti huolehtii ammattitaitonsa kehittämisestä esimerkiksi koulutuksen ja työnohjauksen avulla palvelukseen asiakasta laadukkaasti ja tavoitteellisesti (Suomen Kuntaliitto & Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry 2003, 14, viitattu 22.11.2016).

Toiminnalliset ympäristöt toimintaterapiassa

Toimintaterapeutti osaa arvioida fyysisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristöjen vaikutuksia yksilön ja ryhmän osallistumiseen. Toimintaterapeutti suunnittelee asiakaslähtöisesti ympäristöjä ja niiden muutoksia. Toimintaterapeutti osaa tehdä ortooseja ja muutoksia apuvälineisiin. Toimintaterapeutti tekee työtä perhe- ja verkostokeskeisesti. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Materiaalisesta ympäristöstä toimintaterapeutti kartoittaa esimerkiksi luontoa ja ihmisten tuottamia tuotteita, teknologiaa sekä rakennuksia. Kulttuurisen ympäristön selvittämisessä huomioidaan yhteisön arvot, tottumukset, tavat, säännöt ja normit. Sosiaalisessa ympäristössä kartoitetaan asiakkaan läheiset, yhteisön järjestämät tukipalvelut ja avustajat. Toimintaterapeutti arvioi asiakkaan ortoositarvetta esimerkiksi kivunlievityksessä tai virheasentojen korjaamisessa. Apuvälinearvioinnissa arvioidaan onko apuvälineestä hyötyä asiakkaalle esimerkiksi työnteossa. (Suomen Kuntaliitto & Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry 2003, 1-5, viitattu 22.11.2016.)

Toimintaterapeutin yhteistyösuhde

Toimintaterapeutti käyttää tavoitteellisesti omaa minää toimintaterapeutissa yhteistyösuhteessa yksilön ja ryhmän kanssa. Toimintaterapeutti aloittaa, ylläpitää ja lopettaa terapeutin suhteen sekä ymmärtää sen rakentuvan asiakkaan, toimintaterapeutin ja toiminnan välisestä suhteesta. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Toimintaterapeutin ja asiakkaan välinen vuorovaikutussuhde on luottamuksellinen. Terapiasuhteen alussa toimintaterapeutti selvittää asiakkaalle toimintaterapiasuhteen mahdollisuudet ja rajoitukset sekä varmistaa asiakkaan kuulluksi tulemisen. (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2016, 1, viitattu 23.11.2016.)

Viestintä ja vuorovaikutus

Toimintaterapeutti tunnistaa ja kehittää viestintätaitojaan sekä toimii tavoitteellisesti monialaisissa viestinnällisissä yhteistyötilanteissa. Toimintaterapeutti osaa käyttää viestintämenetelmiä ja soveltaa viestintäteknologiaa. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 21.11.2016.) Toimintaterapeutin ammattiin kuuluu velvollisuus välittää oleellista tietoa työyhteisölle asiakkaan kuntoutumisesta ja hyvinvoinnista (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2016, 2, viitattu 23.11.2016).

Edellä mainitut toimintaterapiakoulutuksen opinnot pohjautuvat ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoille sekä yleisiin että tutkinto-ohjelmittain laadittuihin osaamisalueisiin. Opintosuunnitelma noudattaa alan kansallisia ja kansainvälisiä suosituksia. (ks. Oulun ammattikorkeakoulu 2015, viitattu 2.12.2015.) Seuraavassa taulukossa (TAULUKKO 1) on käänös ENOTHE:n (2013, 12, viitattu 10.6.2016) kooste Maailman Toimintaterapialiiton (WFOT) toimintaterapiakoulutuksen osaamisalueiden määritelmistä.

TAULUKKO 1. Käänös toimintaterapiakoulutuksen osaamisalueista (ENOTHE 2013, viitattu 10.6.2016)

Osaamisalueet	WFOT minimistandardit	Euroopan osaamisalueet	Kanadalainen profiili CAOT
Ihminen-ympäristö- toiminta -yhteys	Ihminen-ympäristö- toiminta –suhde ja sen suhde terveyteen	Toimintaterapian tietämys	Toiminnan mahdollistamisen asiantuntijuus
Yhteistyö ja kumppanuus	Terapeuttinen ja ammattillinen suhde	Ammatilliset- ja yhteistyösuhteet	Kommunikointi ja yhteistyö
Toiminnan ja osallisuuden mahdollistaminen	Toiminnallinen terapiaprosessi	Toimintaterapiaprosessi ja ammatillisen päättelyn hallinta sekä toimintaterapian edistäminen	Muuttaa tekijöitä ja asiantuntijuutta toiminnan mahdollistamisessa
Ammatillinen päättely- ja käyttäytyminen; teoreettinen, käytännöllinen ja tieteellinen	Ammatillinen päättely ja käyttäytyminen	Toimintaterapian tutkimus ja kehittäminen Ammatilliset yhteistyö -ja kumppanuussuhteet Toimintaterapiaprosessi ja ammatillinen päättely	Ammatillinen ja teoreettinen ammattilainen

Paikallinen ja kansainvälinen suuntautuminen	Yhteys työelämän harjoitteluun	Ammatillinen autonomia ja vastuu	Käytännön työharjoittelun hallinta
---	--------------------------------	----------------------------------	------------------------------------

Toimintaterapian opintojen aikana olemme opiskelijoina kokeneet toimintaterapeutin käytännön työn ja teoriaperustan laaja-alaisuuden haastavana. Yksi tapa kuvata toimintaterapian tietoperustaa on ympyrämalli, jossa kolme sisäkkäistä ympyrää vaikuttavat toisiinsa. (ks. Kielhofner 2004, 15-23.) Sisin ympyrä kuvaa toimintaterapian **paradigmaa**, jossa on toimintaterapian ydin ja se yhtenäistää toimintaterapian alaa. Yhteisesti ymmärretty ja jaettu ammatin kulttuuri edellyttää yhteisiä arvoja, perusoletuksia ja käsityksiä alasta sekä sen paikasta yhteiskunnassa. Paradigma on melko pysyvä, mutta voi muuttua suurien muutoksien mukaan. Keskimmäinen ympyrä kuvaa toimintaterapian **malleja ja viitekehyksiä**, joissa toimintaterapian käsitteet ovat järjestäytyneet toimintaterapian teorioiksi. Niiden tarkoituksena on kehittää toimintaterapian teoriaa sekä vahvistaa edelleen pätevää ja vaikuttavaa käytäntöä. Mallit ja viitekehykset antavat näkökulmia, ohjeita, rakenteita, perusteluja ja menetelmiä toimintaterapeutin käytännön työn tueksi. Uloin ympyrä kuvaa **lähtitieteiden tietoa**, joka sisältää toisilta ammattialoilta ja tieteenaloilta lainattuja käsitteitä, tietoja sekä menetelmiä toimintaterapian tiedon täydentämiseksi ja tueksi. (Kielhofner 2004, 15-23.)

Tärkeää toimintaterapian tietoperustassa ovat ydinprosessit, jotka ovat toimintaterapian ydinosuamisen taustalla. Hagedornin (2002, 17) mukaan tarjotakseen toimintaterapiainventiota, täytyy terapeutin käyttää työssään neljää ydinprosessia, jotka ovat minän tietoinen käyttö, arviointi, toiminnan analyysi ja adaptaatio sekä ympäristön analyysi ja adaptaatio. Tärkein tekijä toimintaterapiainventiossa on terapeutin kyky kommunikoida asiakkaan kanssa ja luoda tarkoituksenmukainen terapeutin suhde tai "terapeutin allianssi". **Minän tietoista käyttöä** on määritelty eri tavoin. Hagedorn (2000) viittaa Moseyn (1986) määritelmään, jossa minän tietoinen käyttö (conscious use of self) on oman itsen tietoista käyttöä tavalla, jolloin siitä tulee tehokas työkalu terapiaprosessissa. Hagedorn itse määrittelee itsen terapeutin käytön (therapeutic use of self) sellaiseksi, jossa terapeutti on jatkuvasti tietoinen omasta toiminnastaan. (Hagedorn 2000, 61.)

Toimintaterapiainventio lähtökohtana on selkeä ja täsmällinen **arviointi** yksilön kyvyistä ja mahdollisuuksista suhteessa yksilön tarpeisiin ja tavoitteisiin. Terapeutin tulee ymmärtää arvioinnin

taustateoria sekä erilaisten arviointimenetelmien erot validiteetissa ja reliabiliteetissa. **Toiminnan analyysissä** terapeutti tarkkailee, kirjaa ja analysoi toiminnasta suoriutumisen elementtejä. Terapeutti pilkkoo toiminnan tekijöitä sekä mitä toiminta vaatii ja mahdollistaa. Terapeuttisten tavoitteiden saavuttamiseksi tai suoriutumisen helpottamiseksi tarvitaan **toiminnan adaptaatiota**, jossa toimintaa muokataan vastaamaan yksilön kykyjä. Adaptaatio voi koskea tehtävän vaiheiden järjestystä, ajoittamista tai jäsentämistä, materiaalia ja välineitä tai suoriutumisen tasoa. **Ympäristön analyysissa ja adaptaatiossa** terapeutti keskittyy sekä fyysiseen ympäristöön että ympäristön vaatimuksellisiin tekijöihin, kuten kulttuurisiin odotuksiin ja käyttäytymisnormeihin. Terapeutti tekee tarkkoja adaptaatioita yksilön ympäristössä parantaakseen ihmisen suoriutumista, poistaakseen esteitä ja lisätäkseen turvallisuutta. (Hagedorn 2000, 17, 61-63.)

4 SIMULAATIOT JA STANDARDOITU ASIAKAS TOIMINTATERAPIAKOULUTUKSESSA

Simulaatioihin liittyy paljon erilaisia käsitteitä. Decker, Caballero ja McClanahan (2013, 49, viitattu 18.11.2015) viittaavat Jeffriesin (2005) määritelmään, joka on kuvannut **simulaatiota** opetukselliseksi prosessiksi, jossa oppimiskokemukset ovat simuloitu jäljittelemään työympäristöä. Opiskelijalta vaaditaan tekniikan sekä muiden taitojen yhdistämistä asiakas-skenaariossa, jonka avulla havainnollistetaan kliinistä päättelykykyä. **Simulaatio-oppiminen** viittaa mihin tahansa tekniikkaan missä tosielämän tapahtumat ovat jäljiteltäviä niin, että opiskelijat voivat käyttää ja soveltaa taitojaan sekä koota tietojaan käsitellessään todellisia ongelmia kontrolloidussa yhteisöllisen oppimisen tilanteissa (Coon, Khoramshahi & Popoff 2014, 1, viitattu 6.4.2016). **Simulaatio-opetus** (Simulated Learning Activities) tarkoittaa oppimismenetelmiä ja oppimiskokemuksia, joissa jäljitellään työelämän tilanteita käyttäen eri simulaation muotoja. Näitä ovat esimerkiksi roolipelit, standardoidut asiakkaat, entiset toimintaterapia-asiakkaat, nuket ja muut simuloituneet oppimisen välineet, tietokoneella luodut asiakkaat, kirjoitetut esimerkkitapaukset todellisista asiakkaista sekä videot todellisista tai simuloituista asiakkaista. (Bennett, Rodger & Fitzgerald 2010, 75; Rodger ym. 2010, 4, viitattu 1.3.2016.) **Standardoitu asiakas** on henkilö, joka on koulutettu näyttelemään asiakastilanteita tai todellinen asiakas, joka käyttää omaa historiaansa ja diagnoosejaan terveydenhuollon ammattilaisen harjoittellessa ohjaamista, arviointia tai vuorovaikutus- ja/tai tutkimustaitoja (Rodger ym. 2010, 33, viitattu 15.3.2016).

Savander-Ranne ja Lindfors (2013, 14, viitattu 6.4.2016) viittaavat Wilsonin (1996) määritelmään **oppimisympäristöstä** paikkana ja yhteisönä, jossa ihmisillä on käytössään resursseja, joiden kautta he voivat oppia ymmärtämään asioita ja kehittämään ratkaisuja ongelmiin. Savander-Ranneen ja Lindforsin mukaan hyvässä oppimisympäristössä fyysinen ulottuvuus ja teknologia on yhdistetty niin, että ne mahdollistavat oppimisympäristön psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden kehittämisen. Tällä yhdistelmällä on nykypäivän oppimiskäsitysten mukaan keskeisin merkitys oppimiselle. Hyvä oppimisympäristö edesauttaa erilaisten opiskelijoiden oppimista ja metakognitiivisten taitojen kehittymistä. Se mahdollistaa myös vuorovaikutuksen, jonka avulla opiskelijat voivat vaikuttaa positiivisesti koko ympäristönsä oppimiseen. **Simuloituneet oppimisympäristöt** viittaavat ympäristöihin, joissa oppiminen tapahtuu todellisuutta jäljittelevissä

ympäristöissä, kuten haastatteluhuone, jäljitellyt sairaalaosastot, kotiympäristöt ja niin edelleen (Bennett ym. 2010, 75, viitattu 1.4.2016).

Australialaisessa hankkeessa on tutkittu simulaatioiden käyttöä Australian toimintaterapiakoulutuksissa, joiden pohjalta laadittiin suosituksia niiden käyttöön. Australiassa yhä useampi toimintaterapiakoulutus hyödyntää simulaatio-opetusta opetusohjelmassaan edistääkseen opetuksen ja oppimisen laatua sekä myötävaikuttaakseen käytännön työssä vaadittavien tietojen, taitojen ja asenteiden kehitykseen. Australiassa on todettu haastavaksi saada työharjoittelupaikkoja toimintaterapiaopiskelijoille ja simulaatio-opetusta onkin ehdotettu yhdeksi ratkaisuksi tälle ongelmalle. Kirjallisuuden perusteella selviää, että simulaatio-opetus parantaa opiskelijoiden valmiutta työharjoitteluun, mutta hankkeen alussa ei ollut tiedossa mikä simulaation muoto lisäisi tai korvaisi käytännön työharjoittelun osa-alueita. Hankkeen toteutuessa oltiin yksimielisiä siitä, että toimintaterapiakoulutuksessa korkeintaan kaksikymmentä prosenttia tuhannesta käytännöntyön tunteista voidaan toteuttaa simulaatioilla tiettyjen edellytysten täytyessä. Hankkeessa laadittujen suositusten perusteella standardoidut asiakkaat ovat avainasemassa oleva simulaation muoto, joka kohtaa australialaisen toimintaterapeutin työelämän vaatimukset. (Rodger ym. 2010, 5-6, 53, viitattu 1.6.2016.)

Simulaatio-pedagogiikan oppimisteorioita ja lähestymistapoja on kuvattu kirjallisuudessa. Nykypäivän yksi merkittävä simulaatioiden tutkija Peter Dieckmann on psykologi, joka on työskennellyt simulaatioiden parissa vuodesta 1999 ja vuodesta 2001 terveydenhuollon simulaatioiden parissa. Dieckmannin työskentely keskittyy hoidon laadun ja potilasturvallisuuden parantamiseen simulaatioiden avulla. (ks. Speakers Bio 2016; Stanford School of Medicine 2016, viitattu 29.11.2016.) Hän on tehnyt lukuisia tutkimuksia ja julkaisuja simulaatioiden opetuskäytöstä (ks. Dieckmann, Gaba & Rall 2007; Dieckmann, Friis, Lippert & Østergaard 2009). Oppaassa esitellään vaiheittainen IDEA-viitekehys standardoitujen asiakkaiden valmisteluun ja käyttöön terveydenhuollon koulutuksessa (ks. Howley 2014, 175-188).

Toimintaterapiakoulutuksessa oppimis- ja opetusmetodien kehitys on suunnannut toimintaterapiaopettajien huomion entistä enemmän kokemuseräiseen ja reflektiiviseen oppimiseen opettajakeskeisen luennoinnin sijaan. Ongelmalähtöinen, tehtäväkeskeinen ja kysymyksiin pohjautuva oppiminen on saavuttanut vahvemman aseman kurssien toteutuksessa. (Rowan & Alsop 2009, 140, viitattu 1.4.2016.) Hammel, Royeen, Bagatell, Chandler, Jensen, Loveland ja Stone (1999, 1-2, viitattu 21.7.2016) viittaavat tutkimuksessaan Schmidtiin (1983),

Albaneseen, Mitchellin (1993) ja Barrowsiin (1989) ongelmalähtöisestä oppimisesta. **Ongelmalähtöistä oppimista** käytetään kasvavassa määrin terveydenhuollon ammattilaisten opetusohjelmissa kehittämään kriittistä ajattelua oppijakeskeisestä näkökulmasta. Ongelmalähtöinen oppiminen voidaan yksinkertaisesti määritellä "oppimiseen kohdentuvaksi ongelmien hyödyntämiseksi". Se ei keskity luento-opetukseen asiantuntijavastauksineen, vaan ohjaa opiskelijaa ongelman asetteluun ja niiden ratkaisujen prosesseissa.

Battle ym. (2014, 14, viitattu 21.7.2016) viittaa Knowels ym. (2005) määritelmään **andragogiasta** oppimisteorian ja lähestymistapana aikuisten opiskeluun. Oppimisteoriassa on määritelty kuusi perusopetusta oppijoista: tarve tietää, oppijan minäkäsitys, oppijan kokemuksien rooli, valmius oppimiseen, oppimiseen valmentautuminen ja motivaatio. Battle ym. (2014, 14, viitattu 21.7.2016) viittaa Leonardin (2002) kuvaukseen andragogiasta, jonka yksi ulottuvuus on itseohjautuva oppiminen. Tässä oppijat ovat oman oppimiskokemuksen prosessin rakentajia, eli he tunnistavat omat oppimistavoitteensa, löytävät oppimisen apukeinot, toteuttavat oppimisstrategioita ja arvioivat omat oppimistuloksensa. Tämä teoria olettaa, että aikuisopiskelija on ohjattava kehittämään tietojansa ja taitojaan saavuttaakseen ammatin vaatimukset.

Battle ym. (2014, 14, viitattu 21.7.2016) viittaa Crantonin (2006) **transformatiivisen oppimisen** määritelmään, jossa keskitytään yksilön kehitykseen kokemuksen kautta, joka hankitaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Transformatiivisessa oppimisessä tottumukset ovat suuressa roolissa siinä, miten yksilö oppii kokemuksistaan. Tottumukset ovat joukko oletuksia perustuen kulttuuriin, persoonaan ja menneisyyteen. Käydäkseen transformatiivisen oppimisprosessin läpi yksilön tottumuksia tulee haastaa kokemuksilla ja kun ne on haastettu, yksilö vastaa muuttamalla niitä. Muutos saavutetaan reflektioprosessin avulla.

Standardoidun asiakkaan kanssa toimintaterapiaopiskelija **voi harjoitella monia ammatillisia taitoja**. Näitä ovat viestintä- ja ohjaustaidot tavoitteiden asettaminen asiakkaan kanssa, moniammatilliset taidot, terapia- ja arviointisuunnitelman laatiminen, toimintakyvyn arviointi, arkaluontoisista asioista keskustelu, tapahtumahistoriaan perehtyminen, ohjauksen tarjoaminen, manuaaliset tekniikat, potilassiirrot, huolestuneiden ja stressaantuneiden omaisten huomiointi, kulttuuritaustojen ymmärtäminen, palautteen vastaanottaminen ja päivittäisten toimintojen harjoittelu asiakkaiden kanssa. (Bennett ym. 2010, 77, viitattu 19.7.2016.) Näissä ammatillisissa taidoissa on paljon yhtenäisyyttä edellisessä luvussa (ks. luku 3) kuvattuihin Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman osaamisalueisiin.

Standardoitujen asiakkaiden **hyötyjä ja haasteita** on koottu eri lähteissä. Bennet ym. (2010, 77, viitattu 21.7.2016), Battle ym. (2014, 6 & 25, viitattu 21.7.2016) ja Wallace (2007, 216, viitattu 27.7.2016) ovat omissa julkaisuissaan viitanneet lukuisiin eri tekijöihin (Bramstedt, Moolla & Rehfield 2012; Rosen ym. 2009; Barrows 1993; Gorter ym. 2000; King, Perkowski, Rogers & Pohl 1994). Taulukossa 2 on yhteenveto standardoitujen asiakkaiden hyödyistä ja haasteista.

TAULUKKO 2. Standardoitujen asiakkaiden käytön hyödyt ja haasteet (Bennet ym. 2010; Battle ym. 2014, viitattu 21.7.2016; Wallace 2007, viitattu 27.7.2016)

Hyödyt	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Todenmukainen asiakkaan kohtaaminen, joka lisää opiskelijoiden sitoutumista opiskeluun • Tarjoaa kaikille opiskelijoille samanlaisen kokemuksen • Opiskelijat voivat tehdä virheitä turvallisesti ja harjoitella taitoja aiheuttamatta riskiä asiakkaalle • Standardoidut asiakkaat antavat palautetta opiskelijoille asiakkaan näkökulmasta • Kehittää opiskelijoiden itsevarmuutta • Sallii ohjaajien räätälöidä tapaukset opiskelijoiden tasoon sopivaksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijan suoriutumisen tarkka arviointi on vaativa tehtävä arvioijalle • Standardoitujen asiakkaiden käyttäminen koulutuksessa voi tulla kalliiksi ja käytön hyötyjen todentaminen on välttämätöntä. Kustannukset ovat noin 50e/tunti • Standardoitujen asiakkaiden käyttö simuloituissa ympäristöissä herätti opiskelijoissa ahdistusta ja opiskelijat keskittyivät tyydyttävän numeron saamiseen taitojen kehittämisen sijaan • Organisatoriset rakenteet, esimerkiksi mahdollistaakseen kaikille opiskelijoille haastattelun standardoidun asiakkaan kanssa joudutaan ohjaamaan montaa haastattelua samanaikaisesti

<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuus yhdistää teoriatieto käytäntöön • Mahdollistaa opettajalle opiskelijan taitojen arvioinnin 	
--	--

Opiskelijoiden kokemukset

Rodger ym. (2010, 33, viitattu 15.3.2016) tutkimuksen mukaan opiskelijat arvostivat standardoitujen asiakkaiden kanssa työskentelyssä mahdollisuutta toimia todentuntuisissa tilanteissa. Opiskelijat kommentoivat standardoitujen asiakkaiden kanssa työskentelyä käytännönläheiseksi. He olivat hyvin tyytyväisiä vuorovaikutukseen standardoitujen asiakkaiden kanssa ja pyysivät lisäämään standardoitujen asiakkaiden käyttöä opetuksessa, vaikka kokemus herätti aluksi ahdistusta. He kokivat standardoitujen asiakkaiden auttavan kehittämään sekä ammatillisia taitoja että itsevarmuutta. Erityistä varmuutta he tunsivat käyttäessään vuorovaikutustaitoja, haastatellessaan asiakkaita henkilökohtaisista asioista ja tarjotessaan heille tietoa. Opiskelijat kertoivat käyttäneensä simulaatioissa opittuja taitoja myöhemmin työharjoittelupaikoissaan. Opiskelijat kokivat, että työskentely tuli ottaa tosissaan verrattuna roolileikkeihin opiskelijakollegan kanssa. Opiskelijat kertoivat, että standardoidun asiakkaan kanssa työskentely auttoi yhdistämään teorian käytäntöön. Seuraavana kahdesta eri tutkimuslähteestä opiskelijoiden kommentteja standardoitujen asiakkaiden käytöstä opetuksessa.

“Standardoidun asiakkaan kanssa työskentely oli lähimpänä todellista asiakastilannetta. Työelämässä asiakkaat voivat käyttäytyä ja ilmaista asioita tavalla, johon ei voi valmistautua pelkällä akateemisella tiedolla. Työskentely antoi myös mahdollisuuden käyttää ja havainnoida omia taitoja.”

(Battle ym. 2014, 6, viitattu 21.7.2016)

“-- Standardoitu asiakas auttoi yhdistämään luokkahuoneessa opittuja käsitteitä, käyttämään arviointimenetelmiä ja siirtämään erilaiset tekniikat “oikeisiin asiakkaisiin”.”

(Battle ym. 2014, 24, viitattu 21.7.2016)

”Tekemällä oppii”-filosofian kautta sain lisää oivalluksia, tietoisuutta ja enemmän ymmärrystä toimintakyvystä verrattuna lukemisen kautta oppimiseen, muistamiseen ja saman tiedon toistamiseen. Se myös auttoi minua ymmärtämään miten eri tavalla toimintakyvyn rajoitteet näyttäytyvät oikeilla asiakkailla toisin kuin olisin kuvitellut.”

(Battle ym. 2014, 6, viitattu 21.7.2016)

”Se oli hieno mahdollisuus yhdistää kaikki mitä olen oppinut läpi terapiaprosessin - haastattelusta interventioon.”

(Velde, Lane & Clay 2009, 19, viitattu 21.7.2016.)

”Se oli hyvä tapa saada puolueeton näkökulma omista vahvuuksista ja heikkouksista. Lisäksi oli hienoa olla itsenäinen oman asiakkaan kanssa, mutta saada silti tukea tarvittaessa”.

(Velde ym. 2009, 19, viitattu 21.7.2016.)

5 OPPAAN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

5.1 Oppaan laatukriteerit

Laatukriteeri tarkoittaa ominaisuutta, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Laatukriteeri pyritään täsmentämään mitattavaan muotoon. Kun mittaustuloksia verrataan alussa asetettuihin tavoitteisiin, voidaan nähdä ovatko tavoitteet saavutettu. (Jyväskylän Yliopisto 2016, viitattu 19.5.2016.)

Käyttäjälähtöisyys

Crepeau, Cohn ja Boyt Schell (2009, 218) viittaavat teoksessaan Lawin (1998) asiakaslähtöisyyden määritelmään. Toimintaterapiassa asiakaslähtöisyys tarkoittaa sitä, että terapeutti on halukas luomaan asiakkaaseen luottamuksellisen suhteen ja tarkastelemaan asioita asiakkaan silmin. Tämä kannustaa parantamaan asiakkaan elämää hänelle merkityksellisellä tavalla. Asiakaslähtöisessä mallissa terapeutti ja asiakas sitoutuvat terapiaprosessiin yhteistyössä.

Tässä projektissa ajatellaan asiakaslähtöisyyttä käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta. Käyttäjäkeskeistä tuotekehitystä toteuttaessa on tunnettava tuotteen toimintajärjestelmä tai ainakin tuotteen, tehtävän ja käyttäjän välinen suhde ja vuorovaikutus. Tämän ymmärtämiseksi suunnittelijoiden tulee mennä tietoisin tavoittein havainnoimaan ihmisten toimintaa, tehtäviä ja tarpeita. Suunniteltavissa oleva tuote päästään alusta asti ajattelemaan ja sijoittamaan käyttäjien ja käyttötilanteiden maailmaan, mihin se on tarkoitettukin. Käytettävyys on sitä, kuinka tuotteen avulla saavutetaan tavoitteet tehokkaasti, tuloksellisesti sekä miellyttävästi. Tehokkuus tarkoittaa henkilön voimavarojen käyttötarpeen suhdetta tavoitteisiin pääsemiseen. Tyytyväisyys on miellyttävyuden kokemisen edellytys, mikä tarkoittaa tuotteessa epämukavuuden puuttumista ja myönteistä suhtautumista sen käyttöön. (Väyrynen, Nevala & Päivinen 2004, 17-19.)

Oppaan suunnitteluvaiheessa otettiin käyttäjien eli toimintaterapian opettajien toiveet huomioon. Halusimme opettajien huomioivan oppaan lukemisen jälkeen asioita, joita standardoidun asiakkaan käyttö edellyttää. Halusimme myös opettajien tunnistavan niitä oppimistilanteita tai opintokokonaisuuksia, joihin simulaatio-opetus ja standardoidut asiakkaat soveltuisivat. Tavoitteenamme oli, että opettajat kokevat oppaan heille tarkoituksenmukaiseksi ja miellyttäväksi.

Lisäksi halusimme oppaaseen valittujen sisältöjen olevan sovellettavissa Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan. Koska opiskelijat olivat projektin kohderyhmä, oppaan sisällössä on otettu huomioon opiskelijoiden näkökulma.

Näyttöön perustuvuus

Toimintaterapiassa on tärkeää käyttää parasta saatavilla olevaa tutkimustietoa, jotta interventio olisi mahdollisimman tehokas. Paras saatavilla oleva näyttö ohjaa toimintaterapeuttia kliinisten päätösten tekemisessä, mikä tarkoittaa näyttöön perustuvaa käytäntöä. Näyttöön perustuvaan käytäntöön sisältyy toimintaterapeutin kliininen asiantuntemus ja kokemus sekä ajankohtaisen ja parhaan tutkimusnäytön yhdistäminen, kun tehdään päätöksiä liittyen asiakkaan hoitoon. (Mulligan 2014, 264.) Tahdoimme oppaan sisällön perustuvan tutkittuun ajankohtaiseen tietoon simulaatio-opetuksesta, oppimisesta sekä standardoiduista asiakkaista toimintaterapiakoulutuksessa. Tavoitteenamme oli, että oppaassa on lähteet merkittynä oikein.

Selkeys

Sosiaali- ja terveysalan painotuotteiden, kuten oppaan, tekstityylit ovat useimmiten asiatyylisiä. Tekstin on oltava informatiivista ja ydinajatuksen on oltava selkeä. Ydinajatus selkeyttää huolellinen tekstin jäsentely ja otsikoiden muotoilu. (Jämsä & Manninen 2000, 56.) Halusimme oppaan olevan ulkoasultaan selkeä esimerkiksi jäsentelyltään ja otsikoinniltaan. Tavoitteena oli, että oppaan teksti on ymmärrettävää ja lukijan on helppo ymmärtää oppaan ydinajatus, eli standardoitujen asiakkaiden ja simulaatio-opetuksen idea. Oppaan käyttäjät toivoivat tekstityylin olevan asiatyylinen ja ytimekäs sekä heidän toiveestaan oppaaseen ei laitettu juurikaan kuvia.

Toimintaterapialähtöisyys

Oppaan tekstistä välittyy oman ammattialan arvot, kulttuuri ja ihmiskäsitykset sekä niihin liittyvät näkökulmat. Ne voidaan tunnistaa oppaan tekstityyleistä, perusteluista sekä esimerkkien ja erilaisten vaihtoehtojen esittelystä. (Jämsä & Manninen 57, 2000.) Oppaan käyttäjät halusivat, että siitä käy ilmi sen olevan toimintaterapeuteille suunnattu ja siinä on käytetty toimintaterapiakirjallisuutta ja -tutkimuksia. Halusimme, että sähköisessä oppaassa on nähtävillä toimintaterapian ydinosaminen.

5.2 Oppaan luonnostelu

Kun tiedetään, millainen tuote aiotaan suunnitella ja valmistaa, käynnistyy luonnosteluvaihe. Luonnosteluvaiheessa on tyypillistä kartoittaa mitkä eri tekijät ja näkökulmat suuntaavat tuotteen suunnittelua ja valmistumista. Oppaan luonnosteluvaiheen osatehtävät ovat asiakasprofiilin selvittäminen, palvelujen tuottajan toiminnan ja odotusten analysointi, toimintaympäristön ja – kokonaisuuksien jäsentäminen, tuotteen asiasisällön selvittäminen ja rajaaminen, sidosryhmien näkökohtien selvittäminen, toimintaympäristön säädösten ja ohjeiden antamat viitteet, toimintayksikön arvojen ja periaatteiden yksilöinti, moniammatillisen asiantuntijatiedon hyödyntäminen, rahoitusvaihtoehtojen ja –lähteiden tiedustelu sekä synteessin tekeminen. (Jämsän & Manninen 2000, 43-52.)

Oppaan luonnostelu alkoi toukokuussa 2016, jolloin selvitettiin projektisuunnitelmaa laatiessa asiakkaiden ja hyödynsaajien tarpeet sekä odotukset. Oppaaseen toivottiin tutkimustietoa simulaatio-opetuksesta ja standardoitujen asiakkaiden käytöstä toimintaterapiakoulutuksessa sekä simulaatio-opetuksen ja standardoitujen asiakkaiden kouluttamisen prosessia. Tässä vaiheessa haettiin tutkimustietoa. Opasta suunnitellessa kartoitettiin organisaation toimintaympäristöt ja jo olemassa olevat simulaatiotilat. Lisäksi huomioitiin toimintaterapian tutkinto-ohjelman opetussuunnitelma ja siihen liittyvä ydinosaaminen. Luonnosteluvaiheessa kuultiin vielä projektin ulkopuolisten toimintaterapian opettajien ajatuksia oppaasta. Tarkoitus oli myös kuulla toimintaterapiaopiskelijoiden ajatuksia, mutta tämä toteutui vasta palautteenkeruun yhteydessä. Opasta luonnostellessa oli tutustuttava Oamkin yhteisiin säädöksiin, arvoihin sekä toimintaperiaatteisiin, joita ovat esimerkiksi oikeudenmukaisuus, rehellisyys, luovuus ja rohkeus sekä vastuullisuus, asiantuntijuus, yhteistyö ja jatkuva uudistuminen (ks. Oulun ammattikorkeakouluhallitus 2015, 5, viitattu 8.6.2016). Pyysimme asiantuntija-apua atk-lehtorilta liittyen oppaan ulkoasuun ja oppaan ohjelman käyttöön, joka valikoitui Microsoft Office Word-tekstinkäsittelyohjelmaksi.

5.3 Oppaan kehittäminen

Koska tuotteen tarkoitus on välittää informaatiota organisaation henkilökunnalle ja asiakkaille, tuotteen kehittämisessä voidaan soveltaa tiedon välittämisen periaatteita. Yhteisiä ongelmia informaation välittämiseen tarkoitetuilla tuotteilla ovat sisällön valinta ja määrä sekä tiedon ajankohtaisuus. Oppaan kehittelyn vaiheessa tuotteen työstämisessä käytetään siihen valittuja

työmenetelmiä ja –vaiheita. Tuotteen kehittäminen mukaillee luonnosteluvaiheen ratkaisuvaihtoehtoja, rajauksia, asiantuntijayhteistyötä ja periaatteita. Informaation välittämisessä käytettävissä tuotteissa, kuten oppaissa, tavoitteena on kertoa sisältö mahdollisimman täsmällisesti, selkeästi ja lukijan tarve huomioiden. (Jämsä & Manninen 2000, 54.)

Kehittelyvaiheessa kesällä 2016 valittiin oppaan lopullinen sisältö. Oppaaseen valittiin simulaatioihin liittyvät määritelmät, tutkimustietoa simulaatiopedagogiikasta ja standardoitujen asiakkaiden käyttökokemuksista. Tässä vaiheessa oppaassa mainittiin standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehys ja kouluttamisen prosessi. Lisäksi luonnosteltiin oppaan rakenne sekä ulkoasu, joka sisälsi muun muassa fonttikokojen ja -tyylien valitsemisen. Oppaan fontiksi valittiin Arial ja tekstin kooksi 12. Otsikoiden koot vaihtelivat 12 ja 14 välillä. Kuvia ei käyttäjien toiveesta lisätty. Sähköinen opas tehtiin Microsoft Office Word -tekstinkäsittelyohjelmalla pdf-muotoon. Välituloksena oli ensimmäinen versio sähköisestä oppaasta, joka palautettiin ohjaaville opettajille kommentoitavaksi elokuussa 2016. Opettajat pyysivät kuvaamaan tiiviisti standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehysten ja kouluttamisen prosessin. Lisäksi opettajat pyysivät tekemään synteesejä eri lähteiden tutkimustuloksista. Opettajien toivomat muutokset tehtiin oppaaseen syyskuun 2016 aikana, jonka välituloksena oli oppaan toinen versio.

5.4 Palautteen keruu ja oppaan viimeistely

Tuotteen viimeistelyn vaiheeseen kuuluu palaute tuotteesta ja sen arviointi. Tuotetta voi esimerkiksi koekäyttää. Arvioiden ja palautteiden pohjalta tuote viimeistellään, joka voi sisältää esimerkiksi yksityiskohtien hiomista. (Jämsä & Manninen 2000, 80-81.) Oppaan viimeistelyvaihe toteutui lokamarraskuussa 2016. Tässä vaiheessa pyydettiin palautetta oppaasta. Palaute pyydettiin ennen viimeistä versiota projektiin osallistuvilta opettajilta, projektin ulkopuoliselta henkilökunnalta sekä kahdelta toimintaterapiaopiskelijaryhmältä. Palautekysymykset (LIITE 2) rakennettiin laatukriteerien pohjalta ja kysely tehtiin Webropol-ohjelmalla. Kyselylle kirjoitettiin saatekirje, jossa kerrottiin projektin tarkoitus ja määriteltiin standardoitu asiakas. Vastausaikaa annettiin 3 viikkoa. Vastauksia saatiin yhteensä seitsemän sekä opettajilta että opiskelijoilta.

Palautteiden perusteella oppaan sisällön koettiin soveltuvan toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan ja opas koettiin hyödylliseksi. Oppaan aihe oli vastaajien mielestä kiinnostava. Oppaan koettiin olevan selkeästi suunnattu opettajille, mutta siinä on nähtävillä opiskelijoiden näkökulma. Vastanneiden mielestä oppaan sisältö perustui ajankohtaiseen ja luotettavaan tietoon. Vastanneet ymmärsivät

ensimmäisen lukukerran jälkeen standardoitujen asiakkaiden ja simulaatio-opetuksen ydinajatuksen. Osa vastanneista koki oppaassa olevan liikaa asiaa, kun taas toiset toivoivat lisää tutkimustiedon tarkastelua. Eniten kritiikkiä opas sai ulkoasusta sekä tekstin ja käsitteiden ymmärrettävyydestä. Opettajien mielestä opas oli epäselvä ja hankala hahmottaa, kun taas opiskelijat kokivat oppaan osittaisen luettelomaisuuden helppolukuisena. Jotkut toivoivat myös kuvia ja käytännön esimerkkejä.

Visuaalista ulkoasua ei muokattu muutamaa havainnollistavaa kuviota lukuun ottamatta standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehystä ja kouluttamisen prosessista, sillä opettajat pyysivät asiakirjamaista opasta ilman kuvitusta. Koimme sisällön olevan visuaalista ulkoasua tärkeämpi, joten keskityimme kielen muokkaamiseen ymmärrettävyyden ja luettavuuden parantamiseksi. Jäsentelimme myös oppaan rakennetta, eli otsikointia ja kappalejakoja. Välituloksena oli oppaan kolmas versio.

Projektin loppuvaiheessa opinnäytetyön ohjaavat opettajat, vertaisarvioitsijat ja simulaatio-opettaja antoivat myös palautteensa. Palautteen perusteella muokattiin oppaan termistöä ymmärrettävämmäksi, korjattiin tekstistä löytyneitä virheitä sekä lisättiin Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman osaamisalueet oppaan loppuun. Jäsentelimme vielä johdantoa ja luetteloita niin, etteivät ne katkea kesken sivun. Oppaan alkuun toivottiin havainnollistavaa kuvaa yleisesti simulaatio-opetuksesta, mutta tätä emme toteuttaneet. Opettajat saavat jatkossa hyödyntää ammattilaista oppaan visuaalisen ulkoasun muokkaamisessa. Tuloksena oli valmis opas.

6 PROJEKTIN ARVIOINTI

6.1 Projektin arvioinnin toteutus

Projektin raportoinnin ja seuranta- sekä arviointimenettelyn kertominen kuuluvat toimivaan projektisuunnitelmaan. Ehtona on vähintään selkeästi määritelty raportoinnin jaksotus. Raportoinnin lisänä projektin seurantaan ja arviointiin voi liittyä vakituisia seurantakokouksia, ulkopuolisia väliarviointeja ja loppuarviointi. Raportoinnin ja seurannan tulisi olla yksin hallinnollisen toimenpiteen sijasta projektin johtamisen työkalu. Raportointijärjestelmä tulisi muodostaa projektin työsuunnitelmien ja tavoitteenasettelun perustalta. Tavoitteiden saavuttamista seuraavat mittarit sekä maksatusten ja budjettien seuraaminen ovat merkittävimmät seurantakohteet projektin johtamisen näkökulmasta. Raportointi on tärkeää projektin johtamisessa sekä kohderyhmien ja yhteistyöpartnerien tiedottamisessa. (Silfverberg 2016, 49, viitattu 18.4.2016.)

Opinnäytetyötä ohjaavat opettajat arvioivat ja hyväksyivät välivaiheet, jotka olivat opinnäytetyön tietoperusta, projektisuunnitelma, sähköinen opas ja loppuraportti. Vertaisarvioijat arvioivat opinnäytetyön tietoperustan ja lopullisen opinnäytetyön kokonaisuudessaan. Itsearviointiin kuului opinnäytetyön tietoperustan arvioiminen yhdessä ja projektin päätteeksi teimme henkilökohtaiset itsearviointit. Teimme myös jatkuvaa kirjallista arviointia projektin etenemisestä projektipäiväkirjan avulla, joka sisälsi ohjaustilanteiden dokumentoinnin, projektin ajantasaisen arvioinnin, palautteenkeruun suunnittelun, laatuksien tarkistamisen sekä yleisesti projektin pää- ja osatehtävien saavuttamisen.

6.2 Projektin päätehtävien toteutumisen arviointi

Projektin ensimmäisen päätehtävän eli **aiheeseen perehtymisen** vaiheessa lähdekirjallisuutta simulaatioista ja simulaatio-opetuksesta löytyi kattavasti. Tiedonhaun aihealue oli projektin alussa hyvin laaja, mutta auttoi ymmärtämään standardoitujen asiakkaiden käytön taustalla olevaa simulaatio-opetusta kokonaisvaltaisemmin. Perehtyminen vei aikaa englanninkielisen materiaalin takia. Esitimme simulaatio-opetusta käsittelevän tietoperustan joulukuussa 2015 hyvin keskeneräisenä, koska aihe ei ollut vielä tarkentunut. Esityksen jälkeen opinnäytetyön aihe tarkentui standardoitujen asiakkaiden käyttöön toimintaterapiakoulutuksessa opettajien

ehdottamana. Aiheen parissa työskentely oli sujuvaa kattavan lähdekirjallisuuden ansiosta. Aiheeseen perehtyminen jatkui edelleen ja oppaan lähdekirjallisuus etsittiin kesän 2016 aikana. Jaoimme työtehtäviä kesän aikana ja työskentelimme itsenäisesti, joka nopeutti aineiston suomentamista. Oulun ammattikorkeakoulun simulaatio-opetukseen tutustuminen jäi vähäiseksi osittain toiselle paikkakunnalle muuttamisen takia. Keväällä 2016 kerätessämme tietoa simulaatio-opetuksesta meille kävi ilmi, että muut tutkinto-ohjelmat hyödyntävät simulaatio-opetusta laajemmin. Toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa simulaatio-opetusta ei hyödynnetä yhtä laajasti, josta johtuen aihe oli meille hyvin vieras. Olimme yhteydessä Lapin ammattikorkeakoulun henkilökuntaan, jotka ovat olleet mukana aloittamassa standardoitujen asiakkaiden käyttöönottoa hoito- ja sosiaalityön koulutusohjelmissa. Vastauksesta kävi ilmi, että heidän prosessinsa oli vielä niin alkuvaiheessa, ettei tieto ehtinyt hyödyttämään projektiamme.

Projektisuunnitelman laatimisen vaiheessa simulaatio-opetus ja standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuudet yhdistettiin toimintaterapian ydinosaamiseen. Sopivan toimintaterapian teorian löytäminen ja valitseminen projektisuunnitelmaan tuntui haastavalta, koska toimintaterapian ydinajatuksia on vaikea tiivistää sen monitahoisuuden vuoksi. Toimintaterapian kansainväliset osaamisalueet teimme taulukkomuotoon, sillä halusimme esittää ne työssämme tiiviisti. Projektin päätehtävien ja osatehtävien laatiminen oli helpoimpia tehtäviä, sillä aiemmat opinnäytetyöt antoivat mallia. Laskimme suunnitelmaan alustavasti projektin budjetin, mutta jätimme sen pois lopullisesta raportista, sillä se ei sisältänyt olennaisia kuluja. Pysyimme ohjaussuunnitelman aikataulussa koko projektin ajan, sillä pidimme aktiivisesti yhteyttä ohjaaviin opettajiin. Tavoitteiden ja laatukriteerien laatiminen oli haastavaa projektityöskentelyn kokemattomuuden vuoksi. Suunnitelmavaiheen ohjauksen myötä projektin tavoitteet muuttuivat hieman. Projektisuunnitelma valmistui kesäkuun 2016 alussa aikataulussa. Teimme projektisuunnitelman huolellisesti, josta oli paljon hyötyä loppuraportin kirjoittamisessa. Projektin aikataulutus oli realistista ja pysyimme siinä.

Oppaan suunnittelu ja toteutus alkoi toukokuussa 2016 ja päättyi marraskuussa 2016. Standardoitujen asiakkaiden käytön kirjallisuuteen perehtyminen vei aikaa, sillä terminologian sisäistäminen oli haastavaa. Oppaan sisällön luonnostelussa sisällön valitseminen tuntui helpolta kattavan lähdeaineiston vuoksi, mutta kääntäminen oli hidasta vieraan asiansaston takia. Ensimmäisen version ulkoasua eikä kieltä viimeistely, mutta sisältöön olimme tyytyväisiä. Ohjauksen jälkeen lisäsimme oppaan toiseen versioon standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehyksen sekä kouluttamisen prosessin. Kirjoitusvaiheessa huomasimme viitekehyksen ja kouluttamisen prosessin olevan liian laaja yhdistettynä oppaan muuhun tietoon. Yritimme pitää

asiasisällön tiiviinä, mutta siitä huolimatta tietomäärä kasvoi suureksi ja oppaan kokonaisuutta oli hankala hahmottaa.

Oppaan viimeistelyvaihe toteutui loka-marraskuussa 2016. Oppaan toinen versio lähetettiin palautekierrokselle aikataulussa syyskuun 2016 lopulla. Tässä vaiheessa kiinnitimme enemmän huomiota sisältöön kuin ulkoasuun. Oppaan palautekysely tehtiin Webropol-ohjelmalla laatukriteereihin pohjaten. Kyselyn kysymykset olivat mielestämme selkeitä, mutta vastausvaihtoehdot olivat rajattuja ja tästä johtuen palautteet olivat melko suurpiirteisiä. Vastauksia saatiin yhteensä seitsemän sekä opettajilta että opiskelijoilta ja olimme tyytyväisiä vastausmäärään, vaikka otanta olikin pieni.

Analysoimme palautteet ja korjasimme oppaan niiden pohjalta. Ulkoasun kritisointiin vaikutti todennäköisesti se, etteivät vastaajat tienneet opettajien toivomia ulkoasukriteerejä, joita työtä tehdessä noudatettiin. Lisäsimme oppaaseen muutaman kuvion helpottamaan laajojen kokonaisuuksien hahmottamista. Tekstin luettavuuteen vaikutti kiireinen suomentaminen ja asian paljous. Oppaassa on lukijalle paljon uusia termejä ja niiden sisäistämiseen voi mennä jonkin aikaa, jotta ymmärtää asiayhteyden. Yritimme helpottaa tekstin ymmärrettävyyttä havainnollistamalla termit taulukolla työn alkuun. Palautteissa osa toivoi tutkimustiedon laajempaa tarkastelua sekä käytännön esimerkkejä, mutta halusimme pitää oppaan tiiviinä. Koimme oppaan sisällön olevan visuaalista ulkoasua tärkeämpi, joten keskityimme kielen muokkaamiseen ymmärrettävyyden ja luettavuuden parantamiseksi. Jäsentelimme myös oppaan rakennetta, eli otsikointia, luettelointia ja kappalejakoja, jonka jälkeen opas oli mielestämme selkeämpi. Olimme oppaan kolmanteen versioon tyytyväisiä tällä osaamisella. Korjaukset oppaan viimeiseen versioon olivat pieniä ja saimme valmiista oppaasta sellaisen kuin olimme ajatelleet.

Projektin päättämisen vaiheessa haastavinta oli tietoperustan jäsentäminen loppuraporttiin. Lisäksi jouduimme lisäämään raporttiin asioita, kuten Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelman osaamisalueet. Tiedon lisääminen projektin loppuvaiheessa tuntui turhautavalta. Johdannon kirjoittaminen ja tiivistäminen oli myös haastavaa projektin laajan aihealueen ja taustan takia. Opinnäytetyön esitys sujui hyvin ja palautteen mukaan esitimme aiheen asiantuntevasti. Esitysaika oli lyhyt ja palautekeskustelulle ei ollut paljoa aikaa, mutta saimme hyviä ohjeita opinnäytetyön viimeistelyyn. Laatukriteerien arvioiminen osoittautui haastavaksi, sillä emme olleet miettineet tarpeeksi tarkkoja arvioinnin mittareita. Loppuraportin kirjoittamista helpotti hyvin tehty projektisuunnitelma. Tuloksena oli valmis loppuraportti.

6.3 Projektin tavoitteiden saavuttamisen arviointi

Projektin **tulostavoite** toteutui eli teimme sähköisen oppaan Oamkin toimintaterapian opettajille standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuuksista simulaatio-opetuksessa. Palautteen ja itsearviointin perusteella opas on sisällöltään suunnitelman mukainen. Käyttäjät ovat tyytyväisiä oppaan asiakirjamaiseen ulkoasuun, mutta palautteen mukaan se jakaa mielipiteitä.

Projektin **välittömät tavoitteet** saavutettiin osittain ja osaa oli haastava arvioida. Olisimme voineet huomioida tavoitteitamme enemmän palautekyselyä tehdessä, jotta olisimme saaneet konkreettisemmän mittarin tavoitteiden toteutumisen arviointiin. Oppaan avulla toimintaterapian opettajat saavat tietoa standardoiduista asiakkaista, mutta oppaan laajan sisällön sisäistäminen voi viedä aikaa ja vaatii lähdekirjallisuuden tutustumista. Opas sisältää tutkimustietoa standardoitujen asiakkaiden käytöstä ja hyödyistä, mutta projektin aikana ei ehditty arvioida hyödynnettäänkö opasta perustelemaan uutta simulaatio-opetusmenetelmää. Palautteen perusteella toimintaterapian tutkinto-ohjelman opiskelijat kokivat sähköisen oppaan sisällön hyödylliseksi.

Projektin **kehitystavoitteita** ei tämän projektin aikana voitu arvioida. Toiveena on, että Oamkin toimintaterapian opettajat käyttävät sähköistä opasta toimintaterapian tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmatyössä. Tulevaisuudessa olisi tärkeää, että standardoitujen asiakkaiden käyttö pilotoitaisiin. Jos standardoitujen asiakkaiden käyttö vakiintuu opetuksessa, voidaan mitata onko sillä vaikutusta opiskelijoiden itsevarmuuteen ja taitoihin. Jos standardoitujen asiakkaiden käyttö koetaan hyödylliseksi, voisi miettiä käytännön työharjoittelujen osittaista korvaamista niillä.

Oppimistavoitteet saavutettiin, mutta jäimme pohtimaan oppaamme käyttäjälähtöisyyttä ja käytettävyyttä. Käyttäjälähtöisyys toteutui lähinnä ohjaavien opettajien osalta, sillä opasta muokattiin heidän toiveiden mukaan. Toisten opettajien kanssa käytiin keskustelua oppaasta, mutta konkreettisia toiveita ei kuitenkaan ollut mahdollista sisällyttää oppaaseen. Oppaasta tunnistaa kuitenkin sen olevan suunnattu opettajille. Koska opasta ei ehditty ottaa käyttöön projektin aikana, käytettävyyttä ei voida täysin arvioida. Onnistuimme mielestämme löytämään oppaaseen opettajia hyödyttäviä konkreettisia asioita. Oppaasta oli helppo tehdä asiatyylinen, sillä lähteet olivat suurimmaksi osaksi tutkimuksia ja teksti pysyi asiatyyllisenä, sillä sen seassa ei ollut omia mielipiteitä. Opinnäytetyön aiheesta löytyi hyvin ajankohtaista näyttöön perustuvaa tietoa, jonka takia tiedonhaku tuntui helpolta ja mielestämme valitsimme luotettavia lähteitä. Onnistuimme mielestämme hyvin projektin prosessin vaiheistamisessa ja aikatauluttamisessa huolella laaditun

projektisuunnitelman takia ja projekti valmistui ajallaan. Onnistuimme suunnittelemaan toteutettavissa olevat aikataulut projektille ja pidimme aikatauluista kiinni. Projektityöskentely tuli tutuksi opinnäytetyön prosessin aikana. Projektin aikana opimme standardoitujen asiakkaiden käyttömahdollisuuksista ja prosessista simulaatio-opetuksessa sekä kykenemme perustelevaan niiden tarpeellisuutta ja käyttöönottoa toimintaterapian tutkinto-ohjelman kehittämisessä.

6.4 Oppaan laatukriteerien toteutumisen arviointi

Oppaan **käyttäjälähtöisyys** tarkoitti sitä, että opasta tehdessä otettiin käyttäjien eli toimintaterapian opettajien toiveet huomioon. Tämä laatukriteeri toteutui osittain, sillä otimme ensisijaisesti huomioon ohjaavien opettajien toiveet. Lisäksi huomioitiin myös opiskelijoiden ja muiden toimintaterapian opettajien toiveet palautekyselyllä, mutta kaikkia toiveita ei voitu toteuttaa. Mielestämme oppaan sisällön perusteella opettajat saavat tietoa siitä, mitä standardoitujen asiakkaiden käyttö edellyttää ja mihin oppimistilanteisiin niiden käyttö soveltuu. Palautteiden perusteella opas koettiin hyödylliseksi, mutta sen sovellettavuudesta oli eriäviä mielipiteitä. Ohjaavien opettajien toiveena oli asiatyylinen opas, joka toteutui sekä meidän että opettajien mielestä.

Näyttöön perustuvuus laatukriteerinä tarkoitti sitä, että oppaan sisältö perustuu ajankohtaiseen tutkittuun tietoon. Tämä laatukriteeri toteutui mielestämme hyvin, sillä opas koostuu luotettavasta tutkimustiedosta ja kirjallisuudesta. Lähteet perustuvat tämänhetkiseen tutkittuun tietoon. Jouduimme soveltamaan lähteiden merkitsemistä, koska asioita todennettiin useammalla lähteellä. Tästä johtuen merkitsimme joissakin kohdin kaikki tekstin lähteet kappaleen tai lukujen loppuun selkeyden huomioimiseksi.

Selkeys tarkoitti oppaassa sitä, että sen ulkoasu on esimerkiksi jäsentelyltään ja otsikoinniltaan selkeä. Mielestämme tämä laatukriteeri toteutui. Pyrimme kirjoittamaan asiatyylisiä ja ytimekästä tekstiä, josta lukijan olisi helppo ymmärtää oppaan ydinajatus. Prosessin lopussa ymmärrettävyyttä on kirjoittajana haastava arvioida, sillä meille aiheesta ja termistöstä on tullut tuttua kirjallisuuden myötä. Uudelle lukijalle teksti ei välttämättä aukene heti. Suomentaminen haastoi jonkin verran, mutta mielestämme saimme tekstistä lopulta selkeää. Lisäsimme kuvat havainnollistamaan standardoitujen asiakkaiden käytön viitekehystä ja kouluttamisen prosessia. Projektin aikana totesimme, että selkeys laatukriteerinä jakaa mielipiteitä, sillä lukijat ovat niin erilaisia. Esimerkiksi jotkut hahmottavat asiat visuaalisesti kun taas toiset ymmärtävät paremmin pelkkää kikirjoitettua tekstiä.

Toimintaterapialähtöisyydellä tarkoitettiin sitä, että oppaassa välittyi sen olevan suunnattu toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan ja siinä on käytetty toimintaterapian lähdekirjallisuutta. Tämä laatuksiteeri toteutui. Opas perustuu toimintaterapian tausta-ajatuksiin siten, että siinä on nähtävillä toimintaterapian osaaminen.

7 POHDINTA

Valitsimme aiheen, koska aihe on mielestämme ajankohtainen ja halusimme vaikuttaa koulutuksemme ja samalla alamme kehittämiseen. Projektin aikana pohdimme opiskelijoiden motivaatiota ja sitoutumista toimintaterapian opintoihin. Ensimmäisen vuoden aikana opittua teoriaa oli vaikeaa yhdistää käytäntöön mielestämme siksi, ettemme päässeet kokemaan tarpeeksi toimintaterapian käytännön työtä. Tämän lisäksi koemme, että ”terapeutin työkalupakki” ei ollut tässä vaiheessa vielä tarpeeksi kattava, joka aiheutti epävarmuutta omista kyvyistä. Opiskelija saattaa kokea liian haastavaksi sen, että turvallisesta luentoympäristöstä siirrytään oikeaan asiakastilanteeseen ilman valmentavaa kokemusta. Näihin epävarmuuden ja kokemattomuuden tunteisiin liittyy myös eettisiä kysymyksiä. Esimerkiksi opiskelijan mennessä ensimmäiseen työharjoittelupaikkaan hän saattaa joutua käsittelemään omaan osaamistasoon nähden liian haastavia asioita tai tilanteita, jolloin se vaikuttaa myös asiakastyöskentelyn kautta asiakkaaseen.

Koemme, että opiskelijoiden opintoihin sitoutumiseen ja oppimiseen vaikuttaa se, että opetusmenetelmät ovat innostavia ja tarpeeksi haastavia. Lisäksi opetusmenetelmien tulisi olla monipuolisia ja ajankohtaisia sekä niiden tulisi mahdollistaa teoriaperustan yhdistäminen käytäntöön. Vaikka toimintaterapian opetus tarjoaa tällä hetkellä erilaisia simulaation muotoja, kuten roolileikkejä, ne eivät ole tarpeeksi todentuntuista tilanteita eikä niistä saatu palaute ole yhdenvertaista. Yhdenvertaisen ja välittömän palautteen avulla opiskelijan on helpompi arvioida osaamistaan ja saada selkeämpi käsitys omasta ammatillisesta kasvustaan. Tällä hetkellä opettajien on haastavaa arvioida opiskelijoiden terapeuttisia taitoja ja opiskelijoille annettu palaute vaihtelee riippuen työharjoittelupaikasta, ohjaajasta ja ohjaavasta opettajasta. Standardoidut asiakkaat voisivat olla opiskelijalle yksi turvallinen keino harjoitella toimintaterapeutin taitoja ja saada tasavertaista palautetta. Lisäksi standardoidut asiakkaat mahdollistaisivat opettajille opiskelijoiden terapeuttisten taitojen harjoittelun toteuttamisen ja arvioinnin.

Opinnäytetyön prosessin aikana on vahvistunut käsitys siitä, että standardoidut asiakkaat ovat opetusmenetelmänä eettinen vaihtoehto toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan. Standardoidut asiakkaat rekrytoidaan haastattelemalla, jotta varmistetaan henkilön soveltuvuus tehtävään. Standardoidut asiakkaat ovat aina koulutettuja, ulkopuolisia henkilöitä, jolloin simulaatiotilanteiden palautteisiin tai arviointeihin ei liity henkilökohtaisuuksia. Palautteen antamista painotetaan standardoitujen asiakkaiden koulutusprosessissa, jotta palaute olisi mahdollisimman objektiivista

ja rakentavaa. Standardoitujen asiakkaiden koulutusprosessi takaa taidon arvioida ja reflektoida sekä omaa näyttelemistä että toimintaterapiaopiskelijan suoriutumista. Simulaatio-opetuksen prosessiin kuuluu jälkipuinti, jossa kaikki simulaatioon osallistuvat opiskelijat ja standardoidut asiakkaat saavat käsitellä tilanteessa heränneet ajatukset ja tunteet. Tämä on tärkeää, sillä simulaatiotilanne voi olla hyvin todentuntuinen. Pohdimme opinnäytetyöprosessin aikana epäonnistumisen olevan turvallisempaa simulaatiotilanteessa kuin aidossa asiakastilanteessa varsinkin opintojen alkuvaiheessa.

Projektin aikana parityöskentely on ollut toimivaa. Työskentelytyylimme ja tavoitteemme ovat olleet yhteneväiset. Huomasimme säännöllisen tapaamisten helpottavan työskentelyä. Kesällä 2016 olimme eri paikkakunnilla, jolloin työskentely tapahtui Google Driven ja Skypen avulla. Kesällä työskentely oli pääosin suomentamista, jota pystyimme tekemään myös itsenäisesti. Projektin päätösvaiheessa totesimme, että opinnäytetyön tekeminen yksin olisi ollut haastavaa. Parityöskentelyssä toiselta sai tarvittavaa kannustusta ja hyviä näkökulmia. Projektin eteneminen aikataulussa aktiivisen työskentelyn vuoksi ja halusimme molemmat valmistua joulukuksi 2016. Aiheen muotoutuminen vei suuren osan opinnäytetyöprosessissa. Projektisuunnitelman tekemiseen panostimme, mikä helpotti loppuprojektin etenemistä. Oppaan tekeminen oli meille molemmille uusi haastava kokemus, mutta olimme innostuneita projektimuotoisesta työskentelystä, jossa saimme vaikuttaa oppaan sisällön ja ulkoasun muotoutumiseen. Myös konkreettinen lopputulos motivoi työskentelemään. Opas jäi kuitenkin hieman pintapuoliseksi suuren tietomäärän vuoksi ja olisi ollut mielenkiintoista syventyä joihinkin osa-alueisiin enemmän. Mielestämme oppaasta tuli kuitenkin käyttökelpoinen ja se sai opiskelijoilta sekä opettajilta kiinnostuneen vastaanoton.

Standardoitujen asiakkaiden käyttö vaatii huolellisen suunnittelun ja resursseja, mikä todennäköisesti tulee haastamaan tutkinto-ohjelmaa. Projektin aikana tuli esille monia jatkokehittämissideoita. Oppaan eri aiheosioita voisi syventää uusiksi oppaiksi tai kirjallisuuskatsauksiksi. Standardoitujen asiakkaiden pilotointi olisi yksi jatkokehittämisprojekti, johon sisältyisi standardoitujen asiakkaiden kouluttaminen. Jos standardoituja asiakkaita haluttaisiin käyttää opiskelijoiden arvioinnissa, tulisi siihen kehitellä arviointimenetelmiä. Nykyisten Oamkin simulaatiotilojen ja -menetelmien moniammatillista käyttöä tulisi lisätä ja kehittää toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Oppaan yhteistyötahojen sopimuksen mukaan opasta ei saa muokata tekijöiden nimissä. Opasta voi tiedustella sähköpostiosoitteista: sarajemina@gmail.com tai saritapeltomaa@gmail.com.

LÄHTEET

Battle, A.E., Borceguin, J.M., Dizon, J.P. & Saechao, L.Z. 2014. Standardized Patients in Occupational Therapy Education. Dominican University of California: San Rafael. Viitattu 10.6.2016. <http://scholar.dominican.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1134&context=masters-theses>.

Bennett, S., Rodger, S & Fitzgerald, C. 2010. Simulation in Occupational Therapy Curricula. Viitattu 1.4.2016. <https://hwa.gov.au/sites/default/files/simulated-learning-in-occupational-therapy-curricula-201108.pdf>

Coon, E., Khoramshahi, C. & Popoff, M. 2014. Simulated Learning for Occupational Therapy and Physiotherapy Students. Knowledge Impact Strategies. University of Waterloo. Viitattu 6.4.2016. <http://www.kimpact.ca/wp-content/uploads/2014/07/Simulation-Learning-July-2014.pdf>.

Creek, J., Ilott, I., Cook, S. & Munday, C. 2005. Valuing Occupational Therapy as a Complex Intervention. *British Journal of Occupational Therapy* 68 (6), 281-284. Viitattu 11.10.2016. <http://bjo.sagepub.com/content/68/6/281.short>.

Crepeau, E.B., Cohn E.S. & Boyt Schell, B.A. 2009. Willard & Spackman's Occupational Therapy 11th edition. United States: Lippincott Williams & Wilkins.

Decker, S., Caballero, S., McClanahan, C. 2013. Foundations of simulation. Teoksessa *Mastering Simulation: A Handbook for Success*. Sisäinen lähde. Toim. Ulrich, B. & Mancini, M. E. Indianapolis, IN, USA: Sigma Theta Tau International. Viitattu 18.11.2015. <http://site.ebrary.com/lib/oamk/reader.action?docID=10775127>.

Dieckmann, P., Friis, S. M., Lippert, A. & Østergaard, D. 2009. The art and science of debriefing in simulation: Ideal and practice. <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/01421590902866218>.

Dieckmann, P., Gaba, D. & Rall, M. 2007. Deepening the Theoretical Foundations of Patient Simulation as Social Practice. <http://olms.cte.jhu.edu/data/ck/sites/336/files/Diekmann-deepening.pdf>.

ENOTHE. Annual meeting. 2013. Viitattu 10.6.2016.
<http://www.enothe.eu/activities/meet/ac12/Appendix2.5.pdf>.

Hagedorn., R. 2000. Tools for Practice in Occupational Therapy. A Structured Approach to Core Skills and Processes. Kiina: Harcourt Publishers Limited

Hammel, J., Royeen, C.B., Bagatell, N., Chandler, B., Jensen, G., Loveland, J. & Stone, G. 1999. Student Perspectives on Problem-Based Learning in an Occupational Therapy Curriculum: A Multiyear Qualitative Evaluation. *American Journal of Occupational Therapy*, 53, 199-206. Viitattu 21.7.2016. <http://ajot.aota.org/article.aspx?articleid=1873411>.

Howley, L. D. 2014. Standardized Patients. Teoksessa *The Comprehensive Textbook of Healthcare Simulation*. <http://wp.vcu.edu/adlt674/wp-content/uploads/sites/4095/2014/01/Chapter-13-Levine.pdf>.

Jyväskylän Yliopisto. 2016. Laadunhallinta: Laatusanastoa. Viitattu 19.5.2016.
<https://www.jyu.fi/yliopistopalvelut/laatu/ohjaus/laatusanastoa#l>.

Jämsä K. & Manninen E. 2000. Osaamisen tuoteistaminen sosiaali- ja terveysalalla. Vantaa: Tammi.

Kielhofner, G. 2004. *Conceptual Foundations of Occupational Therapy*. 3. painos. Pihaldelphia: F. A. Davis Company.

Kolkka M., & Karvinen I. 2012. *Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. toim.* Kotila H. & Mäki K. Edita Prima Oy: Helsinki.

Lapin AMK. 2016. Hoitotyön simulaatiot näkyväksi. Viitattu 29.11.2016.
<http://www.lapinamk.fi/fi/Tyoelamalle/Tutkimus-ja-kehitys/Lapin-AMKin-hankkeet?RepoProject=221613>.

Mulligan, S. 2014. Occupational Therapy Evaluation for Children. A pocket guide. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2015. Toimintaterapeutti (AMK). Viitattu 2.12.2015.
<http://www.oamk.fi/fi/koulutus/amk-tutkintoon-johtava-koulutus/toimintaterapeutti/>.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016a. SimLab. Viitattu 28.10.2016. <http://www.oamk.fi/fi/tietoa-oamkista/laboratoriot/simlab/>.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016b. RehaSim. Viitattu 28.10.2016.
<http://www.oamk.fi/fi/tietoa-oamkista/laboratoriot/simlab/rehasim-kuntoutus/>.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016c. Simulaatio-ohjauksen peruskurssi. Viitattu 30.11.2016.
http://www.oamk.fi/fi/koulutus/taydennyskoulutus/?ak_osio=tkkuvaus&id=508&kid=882&kieli=FI.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016d. Oulu Sote Labs. Viitattu 10.6.2016.
http://www.oamk.fi/hankkeet/kansainvaliset_kaynnissa/?hanke_id=1461&page=objectives.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016e. Toimintaterapian tutkinto-ohjelma. Yhteiset osaamisalueet. Viitattu 21.11.2016. <http://www.oamk.fi/opinto-opas/koulutusohjelmat/?koulutus=ttk2016s&lk=s2016&alasivu=osaamiskuvaus>.

Oulun ammattikorkeakouluhallitus. 2015. Osaamisella hyvinvointiin. Oulun seudun ammattikorkeakoulun strategia 2015. Viitattu 8.6.2016.
www.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xMTk5MQ.

Rodger, S., Bennett, S., Fitzgerald, C., & Neads, P. 2010. Use of Simulated Learning Activities in Occupational Therapy Curriculum. The University of Queensland Australia & Health Workforce Australia. Viitattu 1.3.2016. <https://hwa.gov.au/sites/default/files/simulated-learning-in-occupational-therapy-curricula-201108.pdf>

Rowan, S.M. & Alsop, A. 2009. The Occupational Therapist. Teoksessa Educating Professionals. Sisäinen lähde. Toim. Mark, D. & Shardlow, S.M. Abingdon. Oxon, GBR: Ashgate Publishing Group. Viitattu 1.4.2016. <http://site.ebrary.com/lib/oamk/reader.action?docID=10325959>.

Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa - Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. 7. painos. Vantaa: Talentum Media Oy.

Salo-Chydenius, S. 2002. Ihminen oman elämänsä tekijänä. Helsinki: G-PRINT.

Savander-Ranne, C. & Lindfors, J. 2013. Oppimisympäristö ja oppiminen julkaisussa Kehittyvät oppimisympäristöt. Toim. Lankinen, P. & Lintula, L. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 6.4.2016.

http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Julkaisutoiminta/Julkaisusarjat/TAITO/PDF/METROPOLIA_Taito5_Kehittyvat_oppimisymparistot.pdf.

Silfverberg, P. 2015. Ideasta projektiksi: Projektinvetäjän käsikirja. Konsulttitoimisto Planpoint Oy. Viitattu 14.4.2016.

http://www.helsinki.fi/urapalvelut/materiaalit/liitetiedostot/ideasta_projektiksi.pdf.

Speakers Bio. 2016. Peter Dieckmann. Viitattu 29.11.2016.

<http://www2.kenes.com/icisa/reg/Documents/Peter%20Dieckmann.pdf>.

Stanford School of Medicine. 2016. SiME Seminar Series – Peter Dieckmann. Viitattu 29.11.2016. <http://cisl.stanford.edu/calendar/08jan17.html>.

Suomen Kuntaliitto & Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry. 2003. Toimintaterapianimikkeistö 2003. Viitattu 22.11.2016. http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/nimikkeistot-luokitukset/kuntoutus-erityistyontekijoiden-nimikkeistot/Documents/Toimintaterapianimikkeist%C3%B6_2003.pdf.

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry. 2014. Hyvät arviointikäytännöt suomalaisessa toimintaterapiassa. Viitattu 22.11.2016. <http://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/1080/arviointikaytannot.pdf>.

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry. 2016. Toimintaterapeuttien ammattieettiset ohjeet. Viitattu 22.11.2016.

<http://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/1080/ammattieettisetohjeet2016.pdf>.

Velde, B.P., Lane, H. & Clay, M. 2009. Hands on Learning: The Use of Simulated Clients in Intervention Cases. *Journal of Allied Health* 38 (1), 17-21. Viitattu 21.7.2016.

<http://www.ingentaconnect.com/content/asahp/jah/2009/00000038/00000001/art00012>.

Väyrynen, S., Nevala, N. & Päivinen, M. 2004. *Ergonomia ja käytettävyys suunnittelussa*. Tampere: Teknologiainfo Teknova Oy.

Wallace, P. 2007. *Springer Series on Medical Education: Coaching Standardized Patients: For Use in the Assessment of Clinical Competence*. New York, US: Springer Publishing Company. Viitattu 27.7.2016.

<http://site.ebrary.com.ezp.oamk.fi:2048/lib/oamk/reader.action?docID=10265379>.

WFOT. 2012. Definition of Occupational Therapy. Viitattu 10.6.2016.

<http://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fwww.wfot.org%2Faboutus%2Faboutoccupationaltherapy%2Fdefinitionofoccupationaltherapy.aspx&h=VAQGFSbKd>.

PROJEKTIN TEHTÄVÄLISTA

LIITE 1

	Projektin tehtävät	Aloituspvm	Lopetus pvm	Suunn. tunnit	Toteut. tunnit	Vastuu
1.	Aiheeseen perehtyminen	9/15	4/16	90	105	S.L & S.P
1.1	Lähteisiin perehtyminen ja kirjallisuuden etsiminen	9/15	4/16	35	40	S.L & S.P
1.2	Tietoperustan laatiminen	9/15	4/16	60	60	S.L & S.P
1.3	Tietoperustan esittäminen	12/16	12/16	5	5	S.L & S.P
2.	Projektisuunnitelman laatiminen	5/16	6/16	50	52	S.L & S.P
2.1	Lähteisiin perehtyminen ja niiden etsiminen	5/16	6/16	15	15	S.L & S.P
2.2	Projektisuunnitelman kirjoittaminen	5/16	5/16	15	17	S.L & S.P
2.3	Projektisuunnitelman korjaus	6/16	6/16	20	20	S.L & S.P
3.	Oppaan luonnostelu ja kehittäminen	5/16	9/16	60	60	S.L & S.P
3.1	Oppaan ulkoasun suunnittelu	7/16	8/16	20	20	S.L & S.P
3.2	Oppaan ensimmäisen version laatiminen	6/16	8/16	40	40	S.L & S.P
4.	Palautteen kerääminen	9/16	10/16	40	40	S.L & S.P

4.1	Palautteenantajien valinta	8/16	9/16	5	3	S.L & S.P
4.2	Palautteksen suunnittelu	8/16	9/16	20	20	S.L & S.P
4.3	Palautteen keruu ja analyysi	9/16	10/16	15	17	S.L & S.P
5.	Oppaan arviointi ja viimeistely	10/16	11/16	60	60	S.L & S.P
5.1	Oppaan lopullisen version laatiminen	11/16	12/16	20	20	S.L & S.P
5.2	Loppuraportin kirjoittaminen	8/16	12/16	40	40	S.L & S.P
6.	Projektin päättäminen	11/16	12/16	100	100	S.L & S.P
6.1	Projektin arviointi	11/16	11/16	45	45	S.L & S.P
6.2	Loppuraportin korjaus ja viimeistely	11/16	12/16	50	52	S.L & S.P
6.3	Loppuraportin esittäminen	11/16	11/16	5	3	S.L & S.P
	Kokonaistuntimäärä			400	400	S.L & S.P

1.Oletko

opettaja
opiskelija
muu

2. Näkyykö oppaassa sen olevan suunnattu opettajille?

kyllä
ei
en osaa sanoa

3. Onko oppaan sisältö sovellettavissa Oamkin toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan?

kyllä
ei
en osaa sanoa

4. Onko oppaassa otettu huomioon opiskelijoiden näkökulma?

kyllä
ei
en osaa sanoa

5. Koetko oppaan hyödylliseksi?

kyllä
ei
en osaa sanoa

6. Onko oppaan lähteet ja lähdeviittaukset merkitty selkeästi?

kyllä
ei
en osaa sanoa

7. Ovatko oppaaseen merkityt lähdeviittaukset löydettävissä lähdeluettelosta?

kyllä
ei
en osaa sanoa

8. Perustuuko oppaan sisältö ajankohtaiseen tutkittuun tietoon?

kyllä
ei
en osaa sanoa

9. Onko opas ulkoasultaan selkeä? (jäsentely, otsikointi jne.)

kyllä
ei
en osaa sanoa

10. Onko oppaan teksti ymmärrettävää?

kyllä
ei
en osaa sanoa

11. Ymmärsitkö oppaan luettuasi standardoitujen asiakkaiden ja simulaatio-opetuksen ydinajatuksen?

kyllä
ei
en osaa sanoa

12. Onko oppaassa nähtävillä toimintaterapian ydinosaaminen?

kyllä
ei
en osaa sanoa

13. Onko oppaassa riittävästi toimintaterapian tutkimustietoa ja kirjallisuutta siihen nähden, että opas on suunnattu toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan?

kyllä
ei
en osaa sanoa

14. Avoin palaute oppaasta. Kiitämme!